

ЄВР БЮЛЕТЕНЬ

Інформаційне видання Представництва Європейської Комісії в Україні та Білорусі

⇒ ДНІ ЄВРОПИ УСПІШНО ПРОЙШЛИ В ОДЕСІ ТА ДОНЕЦЬКУ / 6 ⇒ ВИЗНАЧЕНО ФІНАЛІСТІВ КОНКУРСУ ДИТЯЧОГО МАЛЮНКА / 9 ⇒ ЄВРОКОМІСІЯ ПРОПОНУЄ ВДОСКОНАЛИТИ СПІЛЬНУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКУ ПОЛІТИКУ / 14 ⇒ ОПРИЛЮДНЕНО ПРОЄКТ БЮДЖЕТУ НА 2009 РІК / 19

Відбулося засідання Трійка ЄС—Україна

(стор. 4)

Відомі художники з багатьох країн зібралися в Ялті. Там стартував міжнародний арт-проект «Палітра свободи–2008», який підтримує Представництво Єврокомісії в Україні (стор. 10).

У Києві відбувся фінал конкурсу серед Євроклубів «Україна запрошує» (стор. 11). На фото: рівнянин Тарас Гаюн (ліворуч) та польський волонтер з Івано-Франківська Пшемислав Шьвюнтковські оцінюють проекти Євроклубів.

СВРОБЮЛЕТЕНЬ №6'08

Інформаційне видання Представництва
Європейської Комісії в Україні та Білорусі

Засновник: Представництво
Європейської Комісії в Україні та Білорусі

Свідоцтво про реєстрацію
КВ №13773-2747ПП від 17.03.2008 р.

Київ 01024, вул. Круглоуніверситетська, 10
www.delukr.ec.europa.eu

Зміст бюлетеня не обов'язково відбиває
офіційні погляди Європейської Комісії

© Європейська Комісія, 2008

Керівник проекту Ірина Стаднічук
E-mail: Irina.Stadnychuk@ec.europa.eu

Головний редактор Тетяна Яцюк

У реалізації проекту Олег Фурділо
беруть участь Анатолій Марциновський
Сергій Матвеев

Комп'ютерна Андрій Ходзицький
верстка

Інтернетверсія www.delukr.ec.europa.eu

Індекс видання 98603

Видавець: ТОВ «Видавництво «Консультант»

Адреса: 03039, м.Київ,
вул. Голосіївська, 7, корп. 2

Тел/факс (044) 251-49-51

ISSN 1725-0811

Підписано до друку 12.06.08.

Друк: ТОВ «День печати»
м. Київ, пров. Карельський, 8

Наклад 10 500 прим.

Безкоштовно

Відносини ЄС—Україна

На засіданні «трійки» обговорювали
внутрішню ситуацію в Україні 4

Польща і Швеція запропонували
«Східне партнерство» 4

Андріс Пібалґс узяв участь
у київському енергетичному саміті 5

Брюссель запровадив жорсткіші
умови імпорту української олії 5

Дні Європи успішно пройшли в Одесі
та Донецьку 6

Програми ЄС в Україні

Євроінтеграція не є суто
геополітичним вибором. 8

Завершився проект з розбудови мережі
соціально-орієнтованих громадських
організацій в Західній Україні 8

Визначено фіналістів конкурсу
дитячого малюнка 9

Митців об'єднає «Палітра свободи» 10

Єврокомісія підтримала фестиваль
«Флюґери Львова» 10

Завершилася акція «Громадянин—2008» 11

Відбувся конкурс серед Євроклубів
«Україна запрошує» 11

Анатомія ЄС

Двигун Євросоюзу. 12

Тажані замість Фраттіні. 12

Наймолодша політика 13

Новини Євросоюзу

Сільське господарство

Єврокомісія оприлюднила пропозиції
з удосконалення сільськогосподарської
політики. 14

Брюссель проаналізував ситуацію
з цінами на продовольство. 15

Зовнішня політика

Єврокомісія розробила структуру
Союзу Середземномор'я. 16

Дали зелене світло переговорам
із Росією 16

Розширення

Оллі Рен: «Переговори
про вступ Туреччини ніколи не були
швидкою процедурою» 17

Внутрішній ринок

Чарлі Мак Крві: «Піратство і підробки
вже стали великим бізнесом». 18

Економіка

Єврокомісія оприлюднила проект
бюджету на 2009 рік 19

США є лідером у інвестиційних
стосунках з ЄС. 19

Освіта

Учитися найбільше їдуть до Іспанії. 20

У Каїрі відбулася конференція,
присвячена програмі TEMPUS. 20

Культура й міжкультурний діалог

Фінансований ЄС фільм
переміг у Каннах 21

Президент Єврокомісії
закликав релігійних лідерів
об'єднати зусилля 21

Довкілля

Вперше відзначили Європейський
день моря 22

Започатковано новий приз 22

Наука і дослідження

Брюссель закликає до тіснішого
співробітництва у сфері досліджень. 23

Гайд—парк

Уку Лембер: «Для Естонії
набагато важливішим був шлях в ЄС,
ніж власне вступ до нього». 24

Колм Фейхі: «Питання
оподаткування й оборони є найбільш
чутливими для ірландців» 25

Подорожі

Символ польського успіху. 26

ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ ПОТРЕБУЄ
СТАБІЛЬНОСТІ

Перебуваючи у травні з візитом у Польщі, Президент Франції Ніколя Саркозі зробив приємні для українців заяви. «Коли приїздиш до України і відвідуєш Київ, то почувашся в європейській столиці, — сказав він. — На принциповому рівні, за географічними та культурними ознаками Україна однозначно належить до Європи».

Саркозі додав, що Києву буде запропоновано посилене партнерство. Цим опікуватиметься саме Франція, яка головуватиме в Євросоюзі з 1 липня. Загалом, друге півріччя цього року стане вирішальним у підготовці політичної частини майбутньої посиленої угоди між ЄС і Україною.

У травні ж Києву надійшов інший сигнал — можливо, дещо менш приємний. Євросоюз

знову наголосив на потребі стабільності в країні. Комісар ЄС з питань зовнішніх зносин і Європейської політики сусідства Беніта Ферреро-Вальднер зробила це під час засідання трійки ЄС—Україна. «Політична стабільність дуже важлива для майбутнього процесу реформ в Україні. Ми очікуємо від усіх політичних гравців конструктивної роботи», — сказала вона українським партнерам. Подібні нагадування вже стали традиційними — останній такий сигнал було послано Києву у березні під час засідання Ради з питань співробітництва ЄС—Україна.

Отже, Євросоюз готовий поглиблювати відносини з Україною. Але від неї для цього вимагається реформ, які неможливо здійснити в умовах постійної політичної лихоманки. Європейська інтеграція — дуже важкий процес, який потребує злагодженої роботи всього державного механізму. Інакше не буде успіху.

Власне, політична боротьба — нормальне явище для будь-якої країни, в тому числі, зрозуміло, і для держав Європейського Союзу. Недавно відбулися дострокові вибори в Італії, яка є рекордсменом з частоти зміни урядів. Раніше — у сусідній з Україною Польщі. Але політичні баталії в таких країнах не заважають їхньому економічному розвитку, реформам, належному функціонуванню політичної системи. Там це вже усталено, розвинуто і продовжує планомірно працювати навіть в умовах політичних буревіїв.

Україна ж перебуває на шляху трансформації. Їй дуже багато чого належить ще зробити. І без політичної стабільності й відповідальності всіх політичних гравців і державних мужів зробити це буде важко. На цьому весь час наголошує Євросоюз.

Редакція

НА ЗАСІДАННІ «ТРІЙКИ» ОБГОВОРЮВАЛИ ВНУТРІШНЮ СИТУАЦІЮ В УКРАЇНІ

У травні в Любляні

відбулося засідання міністрів закордонних справ Трійки Євросоюзу–Україна. Участь у ньому взяли Комісар ЄС з питань зовнішніх зносин і Європейської політики сусідства Беніта Ферреро-Вальднер та міністр закордонних справ головної в Союзі Словенії Дімітрій Рупель. Україну представляв глава МЗС Володимир Огризко.

приєднанням до Світової організації торгівлі — це сталося 16 травня. Він зауважив, що це покращить здатність країни діяти на глобальному рівні. Водночас Дімітрій Рупель наголосив на необхідності сталого розвитку України та проведення реформ, особливо судової. Міністр також проінформував українську сторону про процес ратифікації Лісабонської угоди і про питання, заплановані до розгляду на наступній Європейській Раді 19–20 червня.

Говорячи про зміцнення відносин між ЄС і Україною, Дімітрій Рупель теж наголосив на прогресі, що досягнутий у переговорах з підготовки нової посиленої угоди. Від імені президентства ЄС він висловив переконання, що цей документ створює гарні рамки для зміцнення відносин. Дімітрій Рупель зауважив також, що ЄС належно оцінює проєвропейську орієнтацію України і знає про цілі, які вона пов'язує з новою посиленою угодою.

Після засідання словенський міністр зауважив, що отримав від української сторони багато інформації щодо політичної ситуації в Україні.

— Досить часто Україну критикують, але зараз ситуація здається оптимістичною, — зробив висновок він.

Міністр закордонних справ Володимир Огризко розповів:

— Я проінформував, що у нас відбуваються нормальні демократичні процеси. Якщо ви порівняєте Україну 2008 року з Україною 2004 року, то побачите дві різні країни.

Міністр також наголосив, що Конституційна реформа в Україні відбуватиметься у демократичний спосіб і відповідно до українського законодавства. □

— Я дуже рада, що ми досягли такого прогресу в переговорах щодо нової посиленої угоди з Україною, — заявила напередодні засідання Беніта Ферреро-Вальднер. — Вона буде амбітною і новаторською, свідчитиме про величезну важливість, яку ми надаємо нашому партнерству. Після нещодавнього вступу України до СОТ ми активно працюємо над створенням Зони вільної торгівлі у рамках нової угоди, що стане значним кроком уперед до повної інтеграції України в європейську економіку.

Під час засідання було обговорено стан відносин між ЄС та Україною та українську внут-

рішньополітичну ситуацію, питання співпраці у сфері зовнішньої політики та політики безпеки. Зокрема, Беніта Ферреро-Вальднер наголосила:

— Політична стабільність дуже важлива для майбутнього процесу реформ в Україні. Ми очікуємо від усіх політичних гравців конструктивної роботи. Це необхідно для подальших реформ, зокрема судової, боротьби з корупцією та покращення бізнес-клімату.

Комісар ЄС запевнила, що Союз готовий допомагати Україні у здійсненні цих реформ.

Міністр закордонних справ Словенії Дімітрій Рупель привітав Україну з остаточним

ПОЛЬЩА І ШВЕЦІЯ ЗАПРОПОНУВАЛИ «СХІДНЕ ПАРТНЕРСТВО»

Міністри закордонних справ країн ЄС розглянули пропозицію Польщі і Швеції щодо так званого «Східного партнерства» — форуму, який би зміцнював східний вимір

Європейської політики сусідства. За ідеєю ініціаторів, до нього увійдуть 27 держав ЄС, а також Україна, Молдова, Грузія, Вірменія та Азербайджан.

Передбачається, що «Східне партнерство» не матиме власного секретаріату, але

координуватиметься Єврокомісією і фінансуватиметься з бюджету політики сусідства. Комісар ЄС з питань зовнішніх зносин і ЄПС Беніта Ферреро-Вальднер заявила, що сферами співробітництва в рамках нової ініціативи можуть бути енергетика, транспорт, боротьба з нелегальною міграцією.

— Наші колеги — поляки й шведи — сказали, що хочуть бути дуже реалістичними й прагматичними, — зауважила Беніта Ферреро-Вальднер. Вона висловила думку, що документально оформити свої ініціативи Польща та Швеція зможуть до наступного засідання міністрів закордонних справ.

АНДРІС ПІБАЛҐС УЗЯВ УЧАСТЬ У КИЇВСЬКОМУ ЕНЕРГЕТИЧНОМУ САМІТІ

Комісар ЄС з питань енергетики

Андріс Пібалґс узяв участь у саміті з енергетичної безпеки, який відбувся у травні в Києві. Головував на ньому Президент України Віктор Ющенко. Саміт став продовженням конференцій з енергетичної безпеки, що відбулися у Кракові та Вільнюсі — вони ще відомі під назвою Краківської ініціативи.

— Я дуже радію з того, що держави — члени ЄС та сусіди Союзу, які мають із ними схожий спосіб мислення, тісно співпрацюють заради досягнення світової та регіональної енергетичної безпеки та задля реалізації проектів спільного інтересу — на кшталт побудови нафтопроводу Одеса–Броди–Плоцьк–Гданськ, — заявив Андріс Пібалґс. — Я переконаний, що такі ініціативи можуть бути дуже корисними в рамках розширеної європейської співпраці.

Однією з головних тем саміту стала практична реалізація проекту побудови нафтогону Одеса–Броди до Плоцька і Гданська. Його збудували у 2001 році, він має довжину 674 кілометри. Планується, що трубопровід буде подовжено до польського Плоцька, де він може бути з'єднаний із трубопроводом «Дружба» і сягнути Гданська — портового міста на узбережжі Балтійського моря. У рамках європейської прог-

рами INOGATE цю ініціативу було названо проектом загальноєвропейського інтересу. На її реалізацію із бюджету ЄС виділено 2 мільйони євро.

А метою Краківської ініціативи, у якій беруть участь передусім лідери України, Польщі, Литви, Азербайджану та Грузії, є організація регулярних зустрічей на високому рівні для обговорення нагальних питань енергетичної безпеки. □

БРЮССЕЛЬ ЗАПРОВАДИВ ЖОРСТКІШІ УМОВИ ІМПОРТУ УКРАЇНСЬКОЇ ОЛІЇ

Через випадки зараження

української соняшникової олії нафтопродуктами Європейська Комісія 23 травня ухвалила рішення запровадити жорсткі умови для імпорту її з України в ЄС і забезпечити проведення повторної оцінки ситуації впродовж року.

НА ПІДСТАВІ ЦЬОГО РІШЕННЯ СОНЯШНИКОВА ОЛІЯ ПОХОДЖЕННЯМ З УКРАЇНИ ЧИ ВІДВАНТАЖЕНА З НЕЇ НЕ ЗМОЖЕ ІМПОРТУВАТИСЯ ДО КРАЇН ЄС БЕЗ СУПРОВІДНИХ ДОКУМЕНТІВ, ЯКИМИ Є ЧИННИЙ СЕРТИФІКАТ І РЕЗУЛЬТАТИ ВІДБОРУ ТА АНАЛІЗУ НА НАЯВНІСТЬ НАФТОПРОДУКТІВ. Сертифікат є дійсним тільки тоді, коли відбір та аналіз олії, як і видача сертифіката, мали місце після того, як Європейська Комісія дала оцінку і формально визнала систему контролю і сертифікації, що буде запроваджена українськими структурами.

Європейська Комісія проінформує країни — члени ЄС про деталі рішення, а система контролю і сертифікації буде схвалена Комітетом з питань харчової мережі та здоров'я тварин. Країни-члени повинні прийняти відповідні заходи для відбору та аналізу кожної партії соняшникової олії, призначеної для імпорту з України, з метою гарантування того, що вона не містить неприпустимого для людського споживання рівня нафтопродуктів. Вони також мають інформувати Європейську Комісію про негативні результати через систему швидкого сповіщення — RASFF. Доповіді про позитивні

результати повинні надаватися Європейській Комісії кожних три місяці.

Відтоді як 23 квітня стало відомо і сповіщено через систему RASFF про зараження, Європейська Комісія здійснила всі необхідні заходи і рекомендувала країнам — членам ЄС вилучити з ринку всі заражені продукти. 16 травня Європейська Комісія рекомендувала країнам-членам не імпортувати соняшникову олію з України до отримання достатніх гарантій з української сторони.

Європейська Комісія має намір провести повторну оцінку ситуації впродовж року. □

ДНІ ЄВРОПИ УСПІШНО ПРОЙШЛИ В ОДЕСІ ТА ДОНЕЦЬКУ

Крім української столиці, День Європи побував цьогоріч на півдні та сході країни. В Одесі він пройшов 14 травня. Центром святкування став Приморський бульвар — саме там удень розмістилося Європейське містечко, а ввечері відбувся гала-концерт.

Урочиста церемонія відкриття Дня Європи в Одесі.

У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ МІСТЕЧКУ БУЛО ПРЕДСТАВЛЕНО З ДЕСЯТОК НАМЕТІВ КРАЇН — ЧЛЕНІВ ЄС І КАНДИДАТІВ: УГОРЩИНИ, ПОЛЬЩІ, РУМУНІЇ, ТУРЕЧЧИНИ, СЛОВАЧЧИНИ ТА ІНШИХ. Певним ексклюзивом був стенд Місії ЄС з прикордонної допомоги Молдові та Україні (EUBAM). Місія працює з 2005 року, фінансується Європейським Союзом і є консультативним органом. Саме в Одесі знаходиться її штаб-квартира, а шість польових офісів розташовані безпосередньо на кордоні. У місії працюють 119 експертів з 22 країн — членів ЄС та 111 місцевих співробітників. На День Європи працівники EUBAM розповідали одеситам про свою роботу, проводили конкурси й вікторини.

ЯК І В КИЄВІ, В ОДЕСІ БУЛА ПРЕДСТАВЛЕНА МОЛОДІЖНА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЄВРОПЕЙСЬКИЙ МОЛОДІЖНИЙ ПАРЛАМЕНТ–УКРАЇНА».

Європейське містечко в Донецьку.

Урок англійської на Приморському бульварі.

Вона представляє один із 32 національних комітетів Європейського молодіжного парламенту. Ця організація зареєстрована у 2002 році і є повноправним учасником процесу громадянського розвитку в Україні. Де-факто, ЄМП–Україна успішно функціонує з 2000 року, залучаючи молодих українців до дебатів, міжнародних зустрічей, освітньої роботи та культурного обміну молоді в Європі. Європейський молодіжний парламент поширює ідею єдиної Європи та європейського громадянства, і має на меті сприяння отриманню молоддю унікального навчального досвіду. У наметі Європейського молодіжного парламенту в Одесі можна було отримати інфор-

Голова Представництва Єврокомісії Ієн Боуг бере участь у публічних дебатах.

мацію про його діяльність, майбутні міжнародні події, а також умови та вимоги членства в ЄМП.

ОДИМ ІЗ ВАЖЛИВИХ ЕЛЕМЕНТІВ ДНЯ ЄВРОПИ В ОДЕСІ СТАЛА ПРЕЗЕНТАЦІЯ ШКІЛЬНИХ ЄВРОКЛУБІВ ТА ЄВРОСТУДІЙ. Вранці вона пройшла у приміщенні Одеського національного економічного університету, а по обіді — у міськраді. Остання провела також 14 травня День відкритих дверей Управління міжнародних відносин, європейської інтеграції та зв'язків з одеською діаспорою. У міськраді ж відбулося нагородження фіналістів міського конкурсу творчих робіт серед школярів на тему «Проектуємо Європу майбутнього» та на кращу ілюстрацію до фінських народних казок.

ПІСЛЯ ОДЕСИ ДЕНЬ ЄВРОПИ ПЕРЕЇХАВ ДО ДОНЕЦЬКА — ТАМ ЙОГО ВІДЗНАЧИЛИ 17 ТРАВНЯ. Місцем головних подій став Центральний парк культури і відпочинку ім. А. Щербакова. На його центральній алеї розмістилося європейське містечко, проходилися дебати, відбулася презентація програми підготовки та проведення фінальної частини чемпіонату Європи з футболу Євро-2012 у Донецьку. В іншому місці парку за участю дипломатів країн Євросоюзу було закладено Алею троянд. А на полі футбольного клубу «Шахтар» відбувся турнір з міні-футболу серед юнаків та підлітків. Завершився День Європи у Донецьку святковим концертом у парку.

І В ОДЕСІ, І В ДОНЕЦЬКУ ПРАЦЮВАЛИ МОВНІ ШКОЛИ. Викладали німецьку, польську, словенську, румунську, французьку, грецьку, датську. Як скрізь і завжди, Дні Європи були гамірними, велелюдними і різноманітними. ■

ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ НЕ Є СУТО ГЕОПОЛІТИЧНИМ ВИБОРОМ

Процес європейської інтеграції дає Україні шанс досягти значного покращення умов життя та зменшити рівень бідності. Про це йдеться у звіті «Людський розвиток та європейський вибір України», який офіційно презентувала в Києві Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН).

УКРАЇНА МАЄ ВИКОНУВАТИ СВОЇ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ПЛАНИ ТА ДОТРИМУВАТИСЯ ВИМОГ І СТАНДАРТИВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ЯК ОСНОВИ РАМКОВОЇ МОДЕЛІ ПРОЦЕСУ ВПРОВАДЖЕННЯ ЖИТТЄВО НЕОБХІДНИХ РЕФОРМ. У цьому полягає основна думка авторів звіту.

Участь у презентації взяв голова Представництва Європейської Комісії в Україні Ієн Боуг.

— Наші позиції збігаються. Нинішній звіт з людського розвитку дуже вдалий, — заявив він. — Прагнення України до євроінтеграції призведе до покращення ситуації з людським розвитком у країні. Ми повністю підтримуємо наміри уряду створити координаційний орган у справах європейської інтеграції.

Але Україні є над чим працювати. За даними останнього глобального звіту ПРООН з людського розвитку вона за його рівнем посідає 76 місце зі 177 країн. За більшістю показників суттєво відстає від країн — членів Європейського Союзу, в тому числі й від своїх сусідів. Наприклад, Угорщина посідає 36 місце, Польща — 37-е, Словаччина — 42-е. Болгарія та Румунія, які останніми приєдналися до Євросоюзу, мають 53 та 60 місце відповідно.

Координатор системи ООН та Постійний представник ПРООН в Україні Френсіс О'Доннелл зазначив, що метою підготовки таких звітів є зведення даних про людський розвиток у країні.

— Починаючи з 1995 року Програма розвитку ООН в Україні за допомогою цих звітів

постійно привертала увагу політиків та громадськості до викликів, перед якими стоїть країна у сфері соціального та економічного розвитку, — заявив він. — Національні звіти пропонували передбачення на довгострокову перспективу, аналіз ситуації в країні та стратегії посилення людського розвитку.

У нинішньому звіті підкреслено, що сучасні тенденції в зміні тривалості життя серед населення країн — членів ЄС, з одного боку, та населення України, з іншого, найкраще доводять вплив європейської інтеграції на людський розвиток. Прагнення її не є суто питанням геополітичного вибору. Це стосується життя та добробуту людей.

Присутній на презентації віце-прем'єр-міністр України Григорій Немиря підкреслив, що ПРООН та український уряд мають спільну позицію щодо вирішення проблем людського розвитку в державі.

— Ми переконані, що європейська інтеграція — це не лише пріоритет зовнішньої політики, але й платформа для проведення внутрішніх реформ, — сказав урядовець. — Упевнений, що для успіху в забезпеченні людського розвитку необхідно використовувати всі можливі інструменти.

Світлана Слабінська

ЗАВЕРШИВСЯ ПРОЕКТ З РОЗБУДОВИ МЕРЕЖІ СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНИХ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ

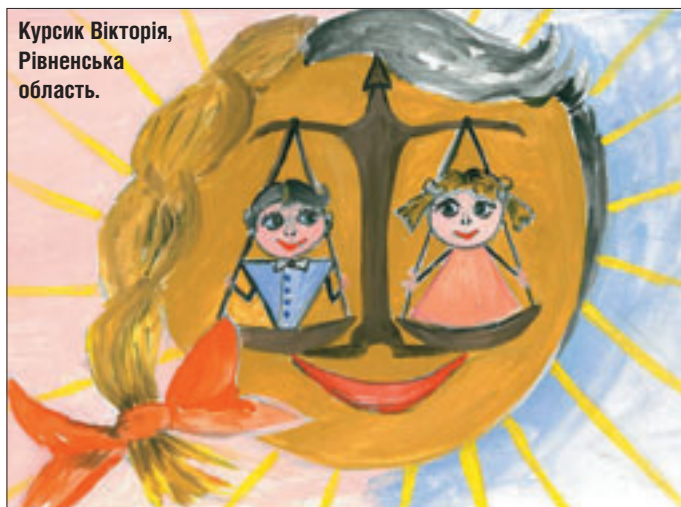
Четверта, заключна конференція мережі громадських організацій, створеної в рамках проекту «Підтримка маргінальних груп населення, розбудова мережі громадських організацій в Західній Україні», відбулася у травні в селі Яноші Берегівського району Закарпатської області. Цей проект фінансується Європейським Союзом у рамках Програми партнерства в інституційному розвитку (ІВРР).

На конференції було визначено та обговорено шляхи співпраці між членами мережі задля її ефективного функціонування та по-

дальшого зміцнення. Протягом двох останніх років провели три подібних форуми. Їхньою метою було започаткування та консолідація мережі громадських організацій у західних регіонах України. До складу мережі ввійшло 20 організацій, які насамперед допомагають соціально незахищеним верствам населення. Завдяки мережі її члени мають можливість обмінюватися професійною інформацією, сприяти впровадженню спільних ініціатив в соціальній сфері та надавати поради щодо підготовки нових довгострокових програм.

Головною метою проекту, який тривав з травня 2006-го по травень 2008 року було сприяння соціальній інтеграції безробітних людей, особливо тих, які належать до ромської національності та інвалідів. Проведено багато семінарів та консультацій. У рамках проекту 80 громадян закінчили акредитовані курси оператора комп'ютерного набору, 60 людей — базові комп'ютерні курси, 60 жінок — курси домогосподарок. Понад 3000 осіб отримали фахову юридичну, психологічну та соціальну консультацію. □

ВИЗНАЧЕНО ФІНАЛІСТІВ КОНКУРСУ ДИТЯЧОГО МАЛЮНКА

1146 РОБІТ З УКРАЇНИ І БЕЛАРУСІ БУЛО НАДІСЛАНО НА КОНКУРС ДИТЯЧОГО МАЛЮНКА НА ТЕМУ ҐЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ, З ЯКИХ ЖУРІ ВІДІБРАЛО 80 НАЙКРАЩИХ. Їх передали до Представництва Європейської Комісії в Україні. А там відібрали 20 — по десять від України та Беларусі. Вони візьмуть участь у фінальному конкурсі в Брюсселі.

Від України фіналістами стали Бабійчук Юрій (9 років, Київська обл., м. Буча), Герасимик Марія (10 років, м. Луцьк), Курсик Вікторія (8 років, Рівненська обл., Радивилівський р-н, с. Козин), Кусмія Анна (10 років, Донецька обл., м. Торез), Ленник Марія (10 років, Рівненська обл., с. Маслянка), Лященко Олексій (9 років, Сумська обл., м. Конотоп), Савчук Софія (8 років, Рівненська обл., Радивилівський р-н, с. Савчуки), Стенковенко Олексій (10 років, АР Крим, м. Саки), Охіна Марія (10 років, Херсонська обл., м. Генічеськ), Фролова Євгенія (8 років, м. Суми).

МИТЦІВ ОБ'ЄДНУЄ «ПАЛІТРА СВОБОДИ»

У Криму стартував міжнародний арт-проект «Палітра свободи–2008». Його ідея — об'єднати митців з різних куточків планети на основі повної свободи самовираження, не обмежуючись ні тематичними, ні стилістичними рамками. Отже, відомі художники зібралися в Ялті, щоб надихнутися унікальною атмосферою кримської землі, обмінятися досвідом, представити культуру своєї країни й більше дізнатися про Україну.

ПРОЕКТ ПІДТРИМУЄ ПРЕДСТАВНИЦТВО ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОМІСІЇ В УКРАЇНІ, МЕРІЯ КИЄВА, ДИПЛОМАТИЧНІ МІСІЯ КРАЇН, ПРЕДСТАВНИКИ ЯКИХ БЕРУТЬ УЧАСТЬ В АКЦІЇ. Організатором проекту є Культурний центр «АртЛайн». «Палітра свободи–2008» надає можливість для презентації сучасного європейського мистецтва в Україні і сприяє її культурній інтеграції в європейське співтовариство.

— Художник першим реагує й безпосередньо відображає ті зміни в соціальному та духовному середовищі, котрі не завжди лежать на поверхні й не завжди піддаються логіці, — каже автор проекту і його куратор Маріанна Абрамова. — Подібне спілкування, обмін світосприйняттям митців різних культур на вільному емоційному рівні, минаючи перешкоди нав'язаних стандартів, дає можливість зрозуміти особливості, характерні ри-

си розвитку сучасного суспільства, подивитися ширше і з творчої точки зору на проблеми, які ставить перед нами сучасність.

«Палітра свободи–2008» об'єднала художників, які працюють в різних стилях. Від класичних до авангардних і концептуальних робіт — все це різноманіття творчих ідей учасників проекту було представлено на відкритті виставки в ялтинському готелі «Бристоль». Участь взяли Коломбе Маркасіано, Марина Старцева, Антон Соломуха (Франція), Клара Вегшео, Юлія Ангеал, Естер Батта (Угорщина), Мона Экхоф-Сормо (Данія), Марина Салмасо (Італія), Мар'ян Ярземський (Польща), Олена Суббота (Росія), Ліз Гундлах-Селл (Норвегія), Максим Галичін (Ізраїль), Іван Пилипенко, Маріанна Абрамова (Україна). У створених митцями в Ялті роботах вражало різноманіття ідей: це й пристрасно передані

перші кримські враження, й глибокі філософські роздуми, й романтичні пейзажі з білосніжними вітрильниками... Незабаром кожна робота знайде гідне місце в уже запланованій галереї готелю «Бристоль». А друга частина «Палітри свободи–2008» пройде в листопаді в Києві.

Також за участі й підтримки Представництва Єврокомісії готується до видання міжнародний каталог, покликаний представити творчість всіх учасників проекту в Україні і за її межами. А на наступний рік Культурний центр «АртЛайн» планує ще більш масштабний проєкт, який об'єднає митців усіх країн Європейського Союзу. Адже через такий міжкультурний діалог можна досягти взаєморозуміння, ознайомитися з сучасним мистецтвом Європи й представити Україну як реального учасника європейського культурного простору. □

ЄВРОКОМІСІЯ ПІДТРИМАЛА ФЕСТИВАЛЬ

«ФЛЮГЕРИ ЛЬВОВА»

На початку травня у Львові в рамках святкування Дня міста пройшов VI міжнародний фестиваль «Флюгери Львова». Одним з організаторів цього ініційованого мистецьким об'єднанням «Дзига» заходу було і Представництво Європейської Комісії в Україні.

ФЕСТИВАЛЬ СТАВ ЧУДОВОЮ ПОДІЄЮ ДЛЯ ТИСЯЧ СПРАВЖНІХ ПОЦІНУВУВАЧІВ ДЖАЗУ ТА ФОЛКУ. Цього року він подарував місту та його гостям нові сюрпризи, людей і формат. Свято тривало чотири дні. Проходив фестиваль у внутрішньому дворіку Ратуші.

До джазової програми «Флюгерів–2008» підбирались як гурти, що здобули симпатії публіки на минулих фестивалях, так і зовсім невідомі для Львова. Вперше виступили тут «Volki Bekesh» (Литва), «Sing Sing Penelope» (Польща), «Heimvehtropfen» (Австрія), забезпечивши міжнародний вимір фестивалю. Бонусом його став виступ Біг-бенду під керівництвом Романа Хабаля та Біг-бенду Львівської національної музичної академії. Ще масштабнішою ніж у минулі роки стала фолкова частина фестивалю — чудові ритми подарували Львову «Дримба Да Дзига», «Бурдон» та «Русичі».

У відкритті четвертого дня фестивалю, що отримав назву «День Європи на «Флюгерах», взяв участь керівник відділу політики, преси та інформації Представництва Єврокомісії Дірк Шюбель.

— Ми дуже задоволені вже вдруге бути одним із партнерів цієї унікальної для України ініціативи, яка з кожним роком стає дедалі

популярнішою, видимішою та привабливішою, — заявив він. — Мистецтво, культура та культурні обміни посідають особливе місце в Європі і в наших відносинах з країнами-партнерами. І ми із задоволенням підтримуємо цей відомий джазовий фестиваль... Музика, і особливо джаз, є гарним прикладом міжкультурного діалогу, який, до речі, є центральною темою для ЄС цього року. □

ЗАВЕРШИЛАСЯ АКЦІЯ «ГРОМАДЯНИН–2008»

У 2007–2008 роках Всеукраїнська асоціація викладачів історії та суспільних дисциплін «Нова Доба» за підтримки Представництва Європейської Комісії в Україні здійснює освітній проєкт для студентів педагогічних університетів «Молодь–школа–грумада». Він передбачає проведення семінарів, літніх шкіл для студентів — майбутніх учителів, підготовку навчально-методичних матеріалів тощо.

ВСЕ ЦЕ СПРЯМОВАНО НА ОЗНАЙОМЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ІЗ ЗАСАДАМИ, МЕТОДАМИ ТА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ОСВІТИ У ШКОЛІ, А ТАКОЖ АКТИВНОЇ УЧАСТІ МОЛОДІ У ЖИТТІ МІСЦЕВОЇ ГРОМАДИ. Активними учасниками цієї програми є студенти та викладачі Бердянського, Вінницького, Кам'янець-Подільського, Криворізького, Південноукраїнського (Одеса), Сумського державних педагогічних університетів, Дніпропетровського національного університету, Кримського гуманітарного університету (Ялта), а також Тернопільського та Харківського національних педуніверситетів.

Одним з чергових етапів проєкту стало ініціювання студентами спільно зі старшокласниками партнерських шкіл різноманітних соціальних проєктів у місцевих громадах України. Це стало можливим завдяки практичному навчанню майбутніх педагогів системі організації проєктної роботи у місцевій громаді.

Школярам запропонували озирнутися у власному довкіллі — школі, під'їзді, вулиці, мікрорайоні — і серед численних проблем вибрати найважливішу для своєї громади. Через залучення до такої роботи юні громадяни України піднімали наболілі місцеві проблеми, які вже довгий час чекали вирішення, досліджували та аналізували їх, пропонували цікаві та неординарні шляхи розв'язання. І, що найважливіше, пробували вирішувати їх самостійно.

Представлення результатів такої активної співпраці студентів, школярів, вчителів, членів місцевої громади, влади та ЗМІ відбулося у рамках фіналу Суспільної акції школярів України «Громадянин–2008». Він пройшов 16 травня 2008 року у Київському будинку вчителя та на площі перед пам'ятником Михайлу Грушевському. 40 молодіжних команд із різних регіонів України разом зі своїми консультантами представили результати важливої громадської роботи.

Привітати громадян ще юних за віком, але цілком зрілих за своїми переконаннями, поглядами й відчуттям громадянсько-

го обов'язку прийшли представники Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки, Європейської Комісії, Академії педагогічних наук, інших державних установ та відомств, громадських організацій, а також мешканці Києва. Вітальне слово надіслала учасникам акції прем'єр-міністр України Юлія Тимошенко. А кульмінацією свята стали відвідини молодими громадянами Верховної Ради України.

Петро Кендзьор,
координатор Проєкту «Молодь–школа–грумада», асоціація «Нова Доба»

ВІДБУВСЯ КОНКУРС СЕРЕД ЄВРОКЛУБІВ «УКРАЇНА ЗАПРОШУЄ»

У рамках проєкту «Посилення мережі Євроклубів України» проведено молодіжну акцію «Україна запрошує». Її учасники ініціювали у власних громадах конкретні соціальні проєкти, завданням яких є формування позитивного іміджу громади, а також регіону та всієї країни в загальному інформаційному просторі.

Проєкт з посилення мережі Євроклубів здійснює Асоціація «Нова Доба»

за підтримки Представництва Єврокомісії в Україні. Акція «Україна запрошує» тривала з 15 лютого до 15 квітня. До організаторів надійшло понад 150 цікавих проєктів від Євроклубів з усієї України. «Моє містечко — маленький Париж», «Відкриваємо моє місто для Європи», «Наше селище на карті Європи», «Чудеса нашого регіону», «Розробка велосипедних маршрутів та ініціювання їх облаштування», інформаційні стенди для туристів у центрі селища, створення веб-сайтів, буклетів про окремі населені пункти та території, проведення екологічних акцій — ось такі різноманітні

ініціативи пропонували учасники акції, фінал якої відбувся в Києві 16–17 травня.

Переможцями стали навчальні заклади з Волинської, Житомирської, Закарпатської, Кіровоградської, Луганської, Львівської, Тернопільської, Хмельницької, Чернівецької, Полтавської, Донецької, Черкаської областей. Це доводить, наскільки широка географія учасників конкурсу та мережі Євроклубів загалом. А два кращі проєкти акції «Україна запрошує» — з 2-ї загальноосвітньої школи Збаража Тернопільської області та з 3-ї черкаської школи — представляли Євроклуби на Дні Європи у Києві.

ДВИГУН ЄВРОСОЮЗУ

Європейська Комісія — це своєрідний мотор Європейського Союзу, його очі, вуха. Вона — символ європейської інтеграції. Епітетів для цієї інституції можна придумати дуже багато, бо ж діяльність її надзвичайно різнобічна, а значення для Євросоюзу величезне.

Головна будівля Єврокомісії у Брюсселі.

ЄВРОКОМІСІЯ — ЦЕ ПОЛІТИЧНО НЕЗАЛЕЖНА ІНСТИТУЦІЯ, ЯКА ПРЕДСТАВЛЯЄ ІНТЕРЕСИ ЄС І ПРОСУВАЄ ЇХ. Вона пропонує нові законопроекти, виступає ініціатором політичних та програмних дій та несе відповідальність за втілення рішень Ради ЄС та Європарламенту. Власне, слово «Комісія» вживають у двох значеннях. Так називають Колегію Комісарів ЄС — тобто 27 осіб, включаючи Президента Єврокомісії. Новий склад Колегії призначають кожні п'ять років. А ще Комісією називають всю інституцію та її співробітників — всього там працюють 24 тис. осіб.

Єврокомісія розташована у Брюсселі. Також вона має офіси в Люксембурзі та свої представництва в усіх країнах — членах ЄС та багатьох третіх державах, зокрема в Україні. Діяльність Єврокомісії організована в 36 Генеральних директоратів і служб. Кожен опікується певною сферою, його очолює Генеральний директор, який підпорядкований профільному Комісару.

Загалом, Єврокомісія має чотири функції. Вона ініціює нові законопроекти і надсилає їх до Парламенту і Ради ЄС; здійснює керівництво та втілює політику Союзу в тій чи іншій сфері та опікується його бюджетом; разом з Судом Європейських Співтовариств за-

безпечує дотримання європейського законодавства; представляє Європейський Союз на міжнародній арені, наприклад на переговорах ЄС з іншими країнами.

Скажімо, Комісія вважає за потрібне ухвалити нове законодавство із запобігання забруднення річок. Генеральний директорат з питань охорони довкілля розробляє пропозицію, яка базується на тривалих і широких консультаціях з європейськими промисловцями та фермерами, міністрами охорони навколишнього середовища країн-членів, екологічними організаціями тощо. Потім законопроект перевіряє Юридична служба і працівники кабінету комісарів — тобто їхній особистий персонал. Коли документ повністю готовий, Генеральний директор виносить його на порядок денний чергового засідання Колегії (вони проводяться щосередини). Якщо більшість Комісарів голосують «за», законопроект вважається затвердженим і надсилається до Ради ЄС або ж до неї і Європарламенту водночас — залежно від того, якої сфери він стосується і, відповідно, за якою процедурою має ухвалюватися (див. «Євробиюлетень» № 2 за 2008 рік).

Інша функція Єврокомісії — наглядова. Якщо Брюссель виявив, що якась із країн-чле-

нів не дотримується законів ЄС, а отже, не виконує взяті на себе юридичні зобов'язання, то розпочинає процес усунення цього порушення. До уряду такої держави надсилають офіційний лист, в якому вказується: які саме, на думку Комісії, порушення допущено. У листі зазначають кінцевий термін для надсилання країною до Брюсселю відповіді з поясненнями з цього приводу. Якщо ситуація не змінюється на краще, Комісія передає справу до Суду Європейських Співтовариств, який уповноважений накладати на порушників покарання. Рішення Суду є обов'язковим до виконання.

Будучи ж виконавчим органом ЄС, Комісія управляє фінансами Союзу і несе відповідальність за реалізацію його бюджету, виконання політики та програм ЄС, які затверджені Європарламентом і Радою Євросоюзу. Наприклад, у політиці конкуренції Комісія здійснює моніторинг діяльності картелів та злиття компаній, а також стежить за тим, щоб країни — члени ЄС не надавали субсидії своїм галузям чи підприємствам і не шкодили таким чином конкуренції в ЄС.

Зрештою, Комісія виконує функцію представника ЄС на міжнародній арені, є його рупором. Наприклад, веде від імені Євросоюзу переговори про підписання міжнародних угод. Зокрема, зараз тривають перемовини з Україною з підготовки нової посиленої угоди і створення Зони вільної торгівлі. ■

ТАЖАНІ ЗАМІСТЬ ФРАТТІНІ

Новим Комісаром ЄС від Італії стане Антоніо Тажані. Він замінить Франко Фраттіні, який пішов у відставку і повернувся в національну політику: отримав посаду міністра закордонних справ. У квітні він брав участь у тамтешніх квітневих парламентських виборах — балотувався у списках об'єднання «Народ свободи» на чолі із Сільвіо Берлусконі, яке й перемогло.

Антоніо Тажані займатиметься питаннями транспорту. А питання юстиції, свободи та безпеки, якими опікувався Франко Фраттіні, будуть передані чинному Віце-президенту Єврокомісії Жаку Барро, який займався ними під час передвиборчої відпустки Франко Фраттіні.

НАЙМОЛОДША ПОЛІТИКА ЄВРОСОЮЗУ

Наближався 2004 рік, а з ним і найбільше в історії Євросоюзу розширення. До нього планували приєднатися 10 країн. Але в Євросоюзу мали з'явитися не лише нові члени, а й нові сусіди. В Брюсселі вирішили, що користатися перевагами розширення мають і вони.

Отже, у березні 2003 року Європейська Комісія оприлюднила Повідомлення «Ширша Європа — добросусідство: нові рамки відносин з нашими східними та південними сусідами». «Розширення дає новий імпульс зусиллям щодо наближення до 385 мільйонів громадян тих країн, які проживають у країнах із сухопутними та морськими кордонами з ЄС, а саме, Росії, нових західних незалежних держав та південно-середземноморських», — йшлося в цьому документі. За кілька місяців Повідомлення схвалила Рада ЄС, а в жовтні вона ж доручила Комісії підготувати детальніші пропозиції щодо нової європейської політики. У результаті 12 травня 2004 року — менш ніж за два тижні після розширення Союзу — побачило світ нове Повідомлення Єврокомісії під назвою «Європейська політика сусідства». Процес вступив у конкретну фазу.

Ідея Європейської політики сусідства — зробити країни — сусіди Союзу якомога подібнішими, а значить ближчими до нього в сенсі економічного розвитку, демократії, забезпечення прав людини тощо. ЄПС поширюється на 14 країн: Алжир, Вірменію, Беларусь, Єгипет, Грузію, Ізраїль, Йорданію, Лівію, Молдову, Марокко, Палестину, Сирію, Туніс і Україну. Компанія виглядає досить строкатою, але одним із головних принципів реалізації ЄПС є диференціація. Тобто індивідуальний підхід до кожної держави з боку ЄС, а з боку тієї чи іншої країни — цілковиту можливість самореалізуватися в рамках ЄПС настільки, наскільки вона може й бажає. Іншим важливим принципом сусідської політики є розмежування її та процесу розширення Союзу — ЄПС не є для країн, на які вона поширюється, якимось механізмом вступу до Союзу.

У Повідомленні «Європейська політика сусідства» було визначено, що головним механізмом втілення ЄПС є Плани дій. Їх укладають з кожною країною. Це цілком конкретний перелік дій і часових рамок їхнього виконання, які ЄС і, скажімо, Україна мають здійснити протягом певного періоду. Європейська Комісія щороку оцінює виконання Плану дій з кожною країною ЄПС.

Звісно, як і кожна політика ЄС, сусідська отримує від нього фінансування. До 2007 року допомога Євросоюзу країнам ЄПС проводилася через різноманітні географічні

У травні
Брюссель відвідав
Президент Молдови
Володимир Воронін.

програми, включаючи TACIS для східних сусідів (зокрема й України) та MEDA для середземноморських держав. На бюджетний період 2000–2006 років фінансування складало приблизно 5,3 млрд євро для MEDA і 3,1 млрд для TACIS. З початку 2007-го в рамках реформування механізму надання допомоги ЄС MEDA, TACIS та інші програми були замінені єдиним, набагато гнучкішим Європейським інструментом сусідства і партнерства. На нинішній бюджетний період (2007–2013 роки) приблизно 12 млрд євро закладено в бюджет ЄС для реалізації Європейської політики сусідства і стратегічного партнерства з Росією.

Уже тепер чітко простежується реалізація на практиці принципу диференціації стосунків із країнами, на які поширюється ЄПС. З'явилися лідери. У Повідомленні про реалізацію Європейської політики сусідства в 2007 році йдеться: «З чотирма країнами спільну роботу щодо виконання Планів дій інтенсифіковано настільки, що практичне поглиблення стосунків із ЄС є гарантованим. З Україною для такого партнерства закладаються нові амбітні засади шляхом проведення переговорів про нову посилену угоду, що швидко просуваються та включатимуть положення про глибоку та комплексну Зону вільної торгівлі. Республіка Молдова досягла значного прог-

ресу у виконанні Плану дій ЄПС і продемонструвала політичну волю до подальшого поступу. Згідно з висновками Ради, опублікованими в лютому 2008 року, ЄС готовий на заходах забезпечення сталого прогресу розпочати процес обмірковування нової угоди, пристосованої до інтересів Молдови, що піде далі — за межі Угоди про партнерство і співробітництво. Також значно просунулися консультації з Марокко стосовно конкретних шляхів досягнення «підвищеного статусу», що включатиме значний пакет заходів, серед яких також і заходи щодо покращення мобільності громадян, що виконуватимуться паралельно до досягнення прогресу за напрямком реадмісії. Щодо Ізраїлю, то група експертів обмірковує напрямок, за якими стосунки ЄС можуть бути модернізовані до особливого статусу. Це включатиме як поглиблення політичного діалогу, так і тісніше залучення Ізраїлю до економіки й ринку ЄС, а також до цілого ряду його ключових стратегій».

— Європейська політика сусідства надає кожній сусідній країні шанс вибрати свій власний шлях, — вважає Комісар ЄС з питань зовнішніх зносин та Європейської політики сусідства Беніта Ферреро-Вальднер. — Ті, що хочуть просунути їх відносини через ЄПС вже бачать, як їх зобов'язання співвідносяться з новими можливостями. □

ЄВРОКОМІСІЯ ОПРИЛЮДНИЛА ПРОПОЗИЦІЇ З УДОСКОНАЛЕННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПОЛІТИКИ

Європейська Комісія запропонувала ще більше модернізувати Спільну сільськогосподарську політику. Передбачено цілий комплекс заходів, які втілюватимуть у рамках так званої перевірки ССП.

У квітні в Брюсселі пройшов День молодого фермера.

— Нинішня перевірка націлена на надання більшої свободи нашим фермерам. Вони могли б реагувати на зростання попиту та швидко відповідати на сигнали ринку, — заявила Комісар ЄС у справах сільськогосподарства та розвитку сільської місцевості Маріанн Фішер Боель. — Метою також є спрощення, раціональне спрямування та модернізація Спільної аграрної політики, надання нашим фермерам можливості протистояти новим викликам — зокрема, змінам клімату.

ОСНОВНІ ПЕРЕДБАЧЕНІ ЗАХОДИ ТАКІ

СКАСУВАННЯ НОРМ ЩОДО ТРИМАННЯ ЧАСТКИ ЗЕМЛІ ПІД ПАРОМ. Європейська Комісія пропонує скасувати вимогу до фермерів, що мають орані землі, тримати 10 відсотків своєї землі під паром. Це дозволить їм максимального збільшити виробничий потенціал.

ПОСТУПОВЕ ЗБІЛЬШЕННЯ КВОТ НА ВИРОБНИЦТВО МОЛОКА. Квоти згортатимуть і до квітня 2015 року зовсім скасують. Для забезпечення плавного й безболісного процесу Єв-

ропейська Комісія пропонує протягом наступних п'яти років — з 2009-го по 2014-й — збільшувати квоти на один відсоток.

СКАСУВАННЯ ПРЯМОГО ЗВ'ЯЗКУ МІЖ ДОПОМОГОЮ ФЕРМЕРАМ ТА ОБСЯГАМИ ВИРОБНИЦТВА. Власне, розпочата у ЄС реформа Спільної аграрної політики вже це зробила. Обсяги допомоги фермерам більше не пов'язують безпосередньо з виробництвом конкретного продукту. Однак деякі держави — члени ЄС вирішили продовжити практику подібних виплат. Отже, нині Європейська Комісія пропонує скасувати залишки таких платежів та трансформувати їх у так звану Єдину схему виплат: раз на рік фермери отримуватимуть фіксовані субсидії — без прив'язки до обсягів виробництва. Винятки встановлюватимуть лише для тих, хто займається вирощуванням молодих телят, кіз та овець. Тут держави — члени ЄС зможуть зберегти нинішній рівень допомоги, пов'язаної із обсягами виробництва.

ВІДХІД ВІД ПРАКТИКИ ВИЗНАЧЕННЯ ОБСЯГІВ ВИПЛАТ НА ОСНОВІ МИНУЛОЇ ДОПОМОГИ. У деяких державах — членах ЄС фермери от-

римують допомогу, обсяг якої визначається розміром субсидій, які вони отримували за певний минулий період. В інших країнах рахують за регіональними критеріями, залежно від кількості гектарів у фермера. Зараз доцільність першої моделі стає дедалі сумнівною. Тому Європейська Комісія пропонує державам — членам ЄС поступово переходити до системи єдиних ставок у визначенні обсягів субсидій.

ПРОДОВЖЕННЯ ТЕРМІНУ ДІЇ ЄДИНОЇ СХЕМИ ВИПЛАТ ДЛЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК. Таку схему застосовують зараз десять із дванадцяти нових держав — членів ЄС. За нею допомога залежить від обсягу ділянки фермера, а не від обсягу виробленої продукції. Термін застосування такої схеми спливає у 2010 році, однак Європейська Комісія пропонує продовжити її до 2013-го.

ДОТРИМАННЯ СИСТЕМИ НОРМ, НЕОБХІДНИХ ДЛЯ ОТРИМАННЯ ДОПОМОГИ. Допомога фермерам пов'язана із дотриманням стандартів захисту довкілля, догляду за тваринами та якості продуктів харчування. Фермерам, що не дотримуються цих правил, виплати зменшують. Але цю так звану Систему норм, необхідних для отримання субсидій, буде спрощено. Зокрема з неї вилучать стандарти, що прямо не стосуються відповідальності фермера чи з нею не пов'язані. Водночас буде додано низку нових вимог, які допоможуть зберегти екологічні переваги тримання землі під паром чи поліпшити управління водними ресурсами.

ДОПОМОГА ГАЛУЗЯМ, ЩО СТИКАЮТЬСЯ З ОСОБЛИВИМИ ПРОБЛЕМАМИ. Сьогодні держави — члени ЄС можуть у кожній окремій галузі використати 10% свого національного бюджету для прямих виплат, що йдуть на захист довкілля, поліпшення якості чи просування на ринок продуктів цієї галузі. Європейська Комісія хоче зробити цей механізм гнучкішим. Вже не буде потрібно обов'язково використовувати кошти в одному й тому ж самому секторі. Їх можна буде витратити для допомоги фермерам, що виробляють молоко, яловичину, м'ясо кіз та овець у менш

заможних регіонах. Або для підтримки заходів із управління ризиками — наприклад, схем страхування від природних катаклізмів чи спільних фондів для боротьби із хворобами тварин. Країни, що застосовують Єдину схему виплат для земельних ділянок, також зможуть отримати допомогу в межах цієї схеми.

ПЕРЕВЕДЕННЯ КОШТІВ ВІД ПРЯМОЇ ДОПОМОГИ ДО ПІДТРИМКИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОЇ МІСЦЕВОСТІ. Нині всім фермерам, що отримують пряму допомогу обсягом понад 5000 євро на рік, скоротили підтримку на 5%. Вивільнені у такий спосіб кошти перевели до бюджету Фонду розвитку сільської місцевості. Європейська Комісія пропонує до 2012 року збільшити обсяг відрахувань на розвиток сільської місцевості до 13%. Також допомогу буде зменшено для більших ферм. Гроші використають у державах-членах для посилення програм у сферах боротьби зі змінами клімату, розвитку відновлюваних джерел енергії, управління водними ресурсами та захисту біорізноманіття.

ІНТЕРВЕНЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ. Заходи, до яких вдається ЄС для забезпечення сільськогосподарської пропозиції, не мають уповільнити здатність фермерів відповідати на сигнали ринку. Європейська Комісія пропонує скасувати інтервенційну по-

Комісар ЄС з питань сільського господарства Маріанн Фішер Боель (праворуч) під час візиту в Швецію.

літику щодо виробництва твердої пшениці, рису та свинини. Відповідні заходи буде зведено до нуля для кормового зерна. Для хлібного зерна, масла та сухого молока встановлять тендерні механізми.

ОБМЕЖЕННЯ ВИПЛАТ. Держави — члени ЄС мають встановити мінімальний обсяг допомоги у розмірі 250 євро на ферму. Мінімальний обсяг ділянки, щодо якої надається допомога — один гектар. □

БРЮССЕЛЬ ПРОАНАЛІЗУВАВ СИТУАЦІЮ

З ЦІНАМИ НА ПРОДОВОЛЬСТВО

Єврокомісія оприлюднила спеціальне Повідомлення, в якому зробила огляд причин зростання світових цін на продукти харчування та представила свої пропозиції щодо реагування на це з боку Євросоюзу.

— Проблема має багато причин та багато наслідків, — заявив Президент Європейської Комісії Жозе Мануель Баррозу. — Тому ми повинні діяти на багатьох фронтах. Єврокомісія закликає держави — члени ЄС дати єдину загальноєвропейську відповідь на цей всесвітній виклик.

За оцінками Комісії, нинішньому світовому зростанню цін на продукти харчування передувало майже 30-річний період їхнього зниження. А головними чинниками теперішньої дорожнечі є збільшення попиту як на сировину, так і на готову продукцію, насамперед з боку нових великих економічних гравців на кшталт Китаю та Індії.

Комісія також вказує на зростання цін на чимало ресурсів, які використовують у сільському господарстві. Зокрема, вартість азотних добрив зросла з 1999 року у середньому на 350%. Подорожчали транспортні пос-

луги та енергоресурси. Також свою роль відіграв поганий врожай у багатьох регіонах світу, падіння американського долара та експортні обмеження, до яких вдаються традиційні постачальники сільськогосподарської продукції.

За оцінками Брюсселя світові ціни на продукти харчування вже досягли свого піку і в деяких секторах почали навіть падати. Хоча Єврокомісія наголошує — не слід сподіватися на повернення цін до колишнього рівня.

Як же ЄС має реагувати на таку ситуацію? Брюссель представив такі пропозиції.

У короткостроковій перспективі Комісія пропонує здійснити подальші кроки у рамках реформи Спільної сільськогосподарської політики, зокрема, стимулювати пропозицію на ринку продуктів харчування. Також Брюссель здійснюватиме ретельний моніторинг роздрібно-ї торгівлі ЄС, перевіряючи дотримання норм

та стандартів європейської конкурентної політики та принципів єдиного ринку.

У довгостроковій перспективі Комісія також пропонує ініціативи із заохочення більшої пропозиції на сільськогосподарських ринках ЄС. Окремий акцент зроблено на розвитку біопалива, що дозволить зменшити залежність аграрного сектору від імпортованих енергоресурсів.

Зрештою, Комісія пропонує надати преференції найбільш біднішим сільськогосподарським країнам для імпорту їхньої продукції до Євросоюзу. У Повідомленні є також пропозиція координувати допомогу біднішим країнам та підтримувати довгострокові проекти, спрямовані на розвиток сільського господарства країн, що розвиваються.

Ці пропозиції Єврокомісії будуть розглянуті на Європейській Раді, яка відбудеться 19–20 червня. □

ЄВРОКОМІСІЯ РОЗРОБИЛА СТРУКТУРУ СОЮЗУ СЕРЕДЗЕМНОМОР'Я

Європейська Комісія розробила й оприлюднила принципи діяльності Союзу Середземномор'я. Рішення про його створення було ухвалене у березні Європейською Радою. Тоді ж глави держав і урядів ЄС доручили Єврокомісії розробити конкретну структуру функціонування цього союзу.

Барселона — тут було започатковане співробітництво Середземноморських країн.

— Ми глибоко віддані регіону Середземного моря, — заявила на прес-конференції у Страсбурзі Комісар ЄС з питань зовнішніх зносин та Європейської політики сусідства Беніта Ферреро-Вальднер. — Сьогоднішні пропозиції підкреслюють цю відданість, а також наше прагнення до більш злагодженої співпраці.

Згідно з пропозиціями Брюсселя, головним органом союзу буде саміт голів держав та урядів країн — членів ЄС та середземноморських партнерів, який має проводитися кожні два роки. Крім того, щорічно проводитимуть зустрічі міністрів закордонних справ. Робочим органом Союзу Середземномор'я має стати постійно діючий секретаріат. Передбачається, що він напрацюватиме пропозиції спільних проектів, а також відстежуватиме їх виконання після затвердження самітом. Єврокомісія також пропонує створити Постійний комітет — скоріше політичний, за словами Беніти Ферреро-Вальднер, орган. У ньому будуть пред-

ставники всіх країн — членів ЄС та всіх Середземноморських країн, що входитимуть до союзу. Цей орган попередньо опрацюватиме пропозиції щодо конкретних проектів, запропонованих секретаріатом, а також буде вирішувати питання щодо поточної діяльності союзу та у випадках надзвичайних ситуацій.

Відповідаючи на запитання щодо фінансування проектів у рамках Союзу Середземномор'я, Комісар ЄС зазначила: під них залучатимуть всі можливі види інвестицій — від приватних до коштів держав — членів Союзу та коштів з бюджету ЄС, передбачених на фінансування програм у рамках Інструменту Європейської політики сусідства та Сусідського інвестиційного фонду. Беніта Ферреро-Вальднер також зазначила, що перші пропозиції проектів від Єврокомісії стосуються очищення Середземного моря від забруднення, налагодження постійного морського транспортного сполучення, покращення інфраструктури в країнах Середземного моря.

Комісар висловила переконання, що посилення співпраці з країнами Середземного моря в рамках союзу дасть можливість допомогти цим державам подолати корупцію та злочинність, покращити добробут країн.

— Чим більше ми допоможемо розвитку півдня Середземномор'я, тим меншим буде потік нелегальних мігрантів. Це надзвичайно важливо, — додала Беніта Ферреро-Вальднер.

Ідея створення Союзу Середземномор'я належить президенту Франції Ніколя Саркозі. Він оприлюднив її у травні 2007 року. Метою є посилити зв'язки між Середземноморськими країнами — членами ЄС та країнами Північної Африки, Ізраїлю та близькосхідними державами для боротьби з тероризмом, нелегальною міграцією, вирішення питань в сфері енергетики, торгівлі, забезпечення водними ресурсами та стабільного розвитку. Союз Середземномор'я є, по-суті, черговою фазою Барселонського процесу, спрямованого на розвиток співпраці у басейні Середземного моря. □

ДАЛИ ЗЕЛЕНЕ СВІТЛО ПЕРЕГОВОРАМ ІЗ РОСІЄЮ

26 травня на засіданні Ради Міністрів ЄС із загальних справ та зовнішніх зносин було схвалено директиви для ведення переговорів щодо нової рамкової угоди між ЄС та Росією. Переговори можуть розпочатися уже на найближчому саміті ЄС–Росія — він пройде 26–27 червня в Ханті-Мансійську.

У висновках Ради Міністрів ЄС підкреслено, що «нова угода замінить нинішню Угоду про партнерство та співробітництво, включити у себе ширший перелік сфер співпраці та створить умови для майбутнього розвитку двосторонніх взаємин у багатьох галузях».

Спроби розпочати такі переговори тривали більше року. Але початок відкладався через суперечності у відносинах Росії з деякими державами ЄС, зокрема з Польщею, яка вимагала від РФ скасування заборони на імпорту до неї польського м'яса.

«ПЕРЕГОВОРИ ПРО ВСТУП ТУРЕЧЧИНИ НІКОЛИ НЕ БУЛИ ШВИДКОЮ ПРОЦЕДУРОЮ»

У травні у Брюсселі відбулося засідання Спільного парламентського комітету ЄС–Туреччина. Комісар ЄС з питань розширення Оллі Рен у своїй промові окреслив шлях, який вже пройшла країна в напрямку Союзу, і найближчі перспективи.

ВІДПОВІДНО ДО ОДНОСТАЙНОГО РІШЕННЯ ВСІХ КРАЇН ЄС, 2005 РОКУ РОЗПОЧАЛИСЯ ПЕРЕГОВОРИ ПРО ВСТУП ТУРЕЧЧИНИ ДО СОЮЗУ.

Це стало можливим завдяки здійсненню країною істотним демократичним реформам і її зобов'язанням щодо продовження їх.

З того часу було відкрито шість переговорних глав. Ми відкриємо ще дві до завершення словенського президентства — щодо корпоративного законодавства та інтелектуальної власності.

Подальший прогрес залежатиме від здатності Туреччини до подальших реформ. Країна працює в напрямку реалізації пріоритетів і виконання умов для відкриття нових глав. Загалом сім ми можемо відкрити, якщо Туреччина виконає необхідні для цього технічні умови. Ці розділи стосуються вільного руху капіталів, прокуратури, конкуренції, харчової безпеки, ветеринарних і фітосанітарних норм, оподаткування, соціальної політики та зайнятості, довікліла.

Переговори про вступ до ЄС Туреччини ніколи не були швидкою процедурою. Для неї, як і для кожної країни-кандидата, шлях до Союзу має багато технічних зупинок — коли ми повинні перевірити прогрес щодо сумісності з нормами та стандартами ЄС і підготувати, так би мовити, двигун для кращої роботи.

Дозвольте мені наголосити на простому, але фундаментальному принципі політики розширення ЄС, який стосується кожного кандидата, включаючи Туреччину. Просування переговорів залежить від прогресу у правових і демократичних реформах — і особливо від їхньої імплементації. Інакше кажучи, технічні переговори вибудовують стіни й дах будинку, але реформи складають саму основу конструкції кожного члена ЄС. Кожен будівельник знає, що перед зведенням стін треба закласти міцний фундамент.

У своїй доповіді за результатами 2007 року Комісія відзначила повільний прогрес політичних реформ у Туреччині. Зовсім недавно деякі законодавчі зміни були ухвалені, але картина ще недостатня. Я вітаю ухвалення нового закону про фонди. Кроком вперед є недавній перегляд 301-ї конституційної статті. Однак потрібна належна імплементація цих нових рішень, і вирішення інших проблем, які обмежують свободу висловлювань і релігії в Туреччині.

Життєво важливою є реформа судової системи, яка має стати незалежною і незаангажованою. Належно функціонуюче судочинство є надзвичайно важливим для всіх країн, які прагнуть приєднатися до ЄС. Потрібно гарантування верховенства права, фундаментальних прав і свобод, функціонування ринкової економіки і належного застосування законодавства ЄС — тобто дотримання всіх трьох копенгагенських критеріїв. Ми закликаємо до продовження діалогу між урядом, судовими органами, парламентом і громадянським суспільством для віднайдення широкого консенсусу щодо цих реформ. Суттєвим є подальший прогрес в таких сферах як культура та мовні права, права жінок і дітей, права профспілок.

Наведу кілька конкретних прикладів. На жаль, вже протягом двох років Конституційним судом блокується закон про омбудсмена. Загальновідомо, наскільки важливим є його функції в країнах — членах ЄС — щоб тримати підзвітними органи влади і посилювати права людини.

Турецькому парламенту слід законодавчо збільшити владу Суду аудиторів, щоб дати йому більший адміністративний і бюджетний контроль — наприклад, в аудиті військового майна. Офісу прем'єра треба просувати закон про державну допомогу, який заморожений ще з листопада 2003 року. В адміністративній реформі рамкове законодавство, яке встановлювало правила для процесу децентралізації,

було заветоване попереднім президентом, і уряду слід повернутися до цього знову.

Ці приклади показують, як потрібні реформи були блоковані в турецькій правовій і політичній системі. Ця блокада зараз повинна бути знята. Країна має перетворитися на відкрите й сучасне суспільство, з цілковитою повагою свобод і демократії, розмаїття й толерантності.

Історія попередніх розширень свідчить що конструктивний діалог і дух компромісу є ключем до успіху вступного процесу. Під час нашого недавнього візиту до Туреччини Президент Єврокомісії Жозе Мануель Баррозу закликав і уряд, і опозиційні партії до діалогу й пошуку компромісу у чутливих внутрішніх питаннях. І секуляризм, і демократія повинні бути захищеними.

Основою існування ЄС є демократичні цінності, верховенство права та права людини — те, що всі ми поділяємо. Переговори про вступ самі по собі озвучують все це, і обов'язком Єврокомісії є моніторити дотримання цих прав. Вона в процесі вступу виступає як друг, який каже правду — навіть часом неприємну Євросоюзу або Туреччині.

Отже, ми не можемо бути байдужими до того, що відбувається в країнах-кандидатах. Принаймні до подій, які стосуються наших спільних демократичних цінностей. Туреччина не може втратити ще один рік. Нам треба бачити прогрес, а не регрес у дотриманні демократичних принципів та проведенні реформ. □

«ПІРАТСТВО І ПІДРОБКИ ВЖЕ СТАЛИ ВЕЛИКИМ БІЗНЕСОМ»

У травні у Брюсселі відбулася конференція з боротьби з піратством і підробками. На ній виступив Комісар ЄС з питань внутрішнього ринку Чарлі Мак Криві. Подасмо його виступ з незначними скороченнями.

Шановні пані і панове!

Я хотів би розпочати з піратства. Власне, я завжди маю проблему з цим словом — воно занадто м'яке щодо того, що насправді означає. У нього є певний романтичний імідж, навіть якась героїка — Джонні Депп у «Піратах Карибського моря» найбільш промовистий приклад. Але всі ми знаємо, що нічого романтичного немає у крадіжці матеріалів, нелегально скачаних через Інтернет. І нічого героїчного в таких от людях, які запускають свої руки до кишень європейських письменників, музикантів та артистів, крадуть їхні прибутки від авторських прав.

Те ж саме щодо фальшування, чи то підробок. Ми вже бачили навіть трагедії, спричинені фальшивими запчастинами літаків. Ми дуже часто маємо небезпечні, бо підроблені, медикаменти на ринку.

Європейська економіка є однією з найефективніших і найконкурентніших у світі. А інтелектуальна власність — це основа нашої конкурентоздатності. Через інновації, дизайнерські рішення найвищої якості, виробництво та ефективний брендінг європейські компанії мають можливість продавати свої товари за гарною ціною. Тому не дивно, що крадіжка всіх цих ідей є великим бізнесом.

На недавній конференції в Ірландії одна з учасниць, колишня член Європарламенту, сказала: «О, Чарлі, кожен любить купувати задешево — то яка шкода від купівлі підробної сумки?» Вона сказала це напівжартома, але цілком щиро. Можливо, раніше це було б трохи смішно

— платити маленькі гроші за якийсь підроблений предмет одягу. Але сьогодні продукування підробок і піратської продукції винесено на промислову основу. Їхні дії є злочином. Існують цілі контрольовані криміналом мережі, які постачають підроблений товар на ринок.

Більше не йдеться лише про купівлю на пляжі фальшивої футболки «Lacoste» за пару євро, або наручного годинника на базарі. Йдеться про довіру до бренду, його якості — її підривають, руйнують. Йдеться про зменшення торгових оборотів, уповільнення інновацій і зупинення зростання й розвитку. Зрештою, йдеться про серйозну загрозу втрати робочих місць, згорання компаніями бізнесу.

Як ви побачили тут на виставці підробних товарів, ніщо не є безпечним, все може бути скопійоване — від ексклюзивних парфумів до дитячих іграшок, напоїв, медикаментів, частин машин та літаків. І це явище пришвидшено виходить з-під контролю. У 2005 році митниці вилучили близько 75 мільйонів фальшивих предметів. В 2007 кількість становила вже 128 мільйонів. Врахуйте, що ці цифри стосуються лише вилучених предметів — отже, вся їх кількість є вражаючою. Близько 80% всієї сфальшованої продукції походить з Китаю. Європа зробила — Схід сфальшував: є вже таке прислів'я. Але і китайці починають бачити в цьому потенційну загрозу для їхнього власного розвитку. Оскільки Китай починає розвивати власні дослідження, вони усвідомлюють — сьогоднішній порушник може стати завтрашньою жертвою. І вони більше не хочуть мати репутацію лідера індустрії підробок.

Європейська Комісія намагається зміцнити боротьбу з підробками та піратством у третій країнах через двосторонні та багатосторонні угоди. Через митне регулювання був покращений прикордонний контроль. 2004 року встановлено правові рамки боротьби з піратством та підробками, це дало ефективніші засоби боротьби з порушеннями інтелектуальної власності. Але щоб це працювало ефективно, потрібні додаткові заходи. Має бути покращено збір інформації. Але можливо більше за це ми потребуємо співробітництва між країнами-членами і між ключовими структурами всередині їх. Митниця, поліція, національні інспекції та офіси з інтелектуальної власності мають працювати разом. Велика Британія вже має таку систему — там Офіс з інтелектуальної власності став точкою контактів між всіма британськими структурами, що беруть участь у боротьбі з фальшуванням. Також важливо покращити обмін інформацією між країнами-членами. Комісія подумав, як організувати ефективну мережу для адміністративного співробітництва між всіма країнами-членами, щоб пришвидшити обмін інформацією.

Але я впевнений, що найкраще позиційованою для боротьби з підробками є сама промисловість. Саме виробники мають природне вміння визначити фальшиві продукти і викрити виробництво й розповсюдження такої продукції. Вони мали б об'єднатися в цій боротьбі через розвиток співробітництва та взаємну допомогу. Індустрія має також бути партнером державних органів і забезпечувати технічну експертизу, допомагаючи компетентним органам діяти.

Нелегальне скачування і продаж фальшивих товарів через Інтернет є іншою сферою практичного співробітництва. Це головним чином справа інтернет-провайдерів і юристів. Я б заохотив обидві сторони об'єднати зусилля. Угоди між виробниками і добровільний обмін інформацією був би надзвичайно корисним — наприклад, хто здійснює піратство, що вони крадуть і хто стоїть за сайтом, через який продають підробну продукцію. □

ЄВРОКОМІСІЯ ОПРИЛЮДНИЛА ПРОЕКТ БЮДЖЕТУ НА 2009 РІК

Європейська Комісія підготувала й оприлюднила проект бюджету ЄС на 2009 рік. Домінують у ньому розділи видатків на сталий розвиток і довкілля. Це цілком кореспондується зі стратегічним напрямком розвитку Союзу — створенням конкурентоспроможної, але водночас дружньої до довкілля економіки.

— Це стабільний, реалістичний бюджет, де в центрі уваги є довготерміновий економічний розвиток і зайнятість без ризику для інших сфер, — заявила Комісар ЄС з питань фінансового програмування і бюджету Далія Грибаускайте. — Інвестиції в дослідження,

довкілля й енергетику зростають утричі швидше, ніж бюджет сам по собі. Це дає реальну фінансову форму нашим політичним цілям і спрямовує кошти платників податків туди, де перед Європою постають виклики.

Запропонований Єврокомісією рамковий проект бюджету ЄС–2009

Витрати	млрд євро	% від усього бюджету	порівняно з бюджетом-2008 (%)
1. Сталий розвиток — конкурентоздатність — згуртованість	60,1	44,7	+3,0
	11,7	8,7	+5,5
	48,4	36,0	+2,5
2. Збереження природних ресурсів та управління ними	57,5	42,8	+3,5
— прями виплати та пов'язані з ринком витрати	42,9	31,9	+4,5
— розвиток сільськогосподарських територій, довкілля, рибальство	14,6	10,9	+0,8
3. Громадянство, свобода, безпека та юстиція	1,5	1,1	+0,8
— свобода, безпека та юстиція	0,9	0,6	+15,0
— громадянство	0,6	0,5	+1,0
4. ЄС як глобальний партнер	7,4	5,5	+1,8
5. Адміністративні витрати (для всіх інституцій ЄС)	7,6	5,7	+5,0
— серед них для Єврокомісії	3,6	2,7	+4,5
6. Компенсації для Болгарії та Румунії	0,2	0,2	+1,2
Всього	134,4	100	+3,1
У відсотках до сукупного ВВП 27 країн Євросоюзу	1,04		

США Є ЛІДЕРОМ У ІНВЕСТИЦІЙНИХ СТОСУНКАХ З ЄС

ЄС дедалі більше інвестує у треті країни. Левова частка інвестицій продовжує припадати на США. Про це свідчать дані оприлюднені Євростатом.

2007 року країни Євросоюзу загалом інвестували в інші держави 420 млрд євро. Це на 53% більше, ніж у 2006-му (275 мільярдів). До США інвестовано 112,6 млрд євро, Канади — 58,3 мільярда, Швейцарії — 34 мільярди.

Серед найпопулярніших напрямів європейських інвестицій також Росія (17,1 млрд євро), Індія (10,9 мільярда), Бразилія (7,1 мільярда) та Гонконг — 6 мільярдів. На диво скромне місце займає Китай — 1,8 млрд євро. А обсяг інвестицій ЄС до Японії навіть зменшився торік на 1,9 млрд євро.

У економіку ЄС найбільше інвестують США — 144,5 млрд євро. З великим відставанням від них ідуть Швейцарія (28,6 мільярда), Японія (17,8 мільярда), Індія (9,5 мільярда), Канада (9 мільярдів) та Бразилія (1,9 мільярда).

УЧИТИСЯ НАЙБІЛЬШЕ ЇДУТЬ ДО ІСПАНІЇ

Європейська Комісія опублікувала інформацію про динаміку участі європейських студентів та викладачів у програмі академічної мобільності ERASMUS. Завдяки їй студенти й викладачі з однієї країни ЄС можуть вчитися або підвищувати кваліфікацію в іншій.

Знаменитий Кембріджський університет, Англія.

ERASMUS БУЛО ЗАПОЧАТКОВАНО 1987 РОКУ. ЗА ДВАДЦЯТЬ РОКІВ ЇЙ ПОСЛУГАМИ СКОРИС-ТАЛИСЯ 1,7 МЛН ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТУДЕНТІВ. За даними Єврокомісії, лише протягом 2006/2007 навчального року до інших країн ЄС попрямували майже 160 тис. європейських студентів. 26 тис. викладачів змогли скористатися підтримкою програми для підвищення

кваліфікації чи викладання в іншій країні ЄС. Найбільше студентів прямують до інших країн із Німеччини — близько 24 тис. протягом навчального року, Франції (23 тис.), Іспанії (22,3 тис.) та Італії (17 тис.).

Натомість найбільш популярним місцем продовження навчання залишається Іспанія (сюди протягом року приїхало 27,4 тис. студентів із

інших країн ЄС), Франція (20 тис.), Німеччина (17,8 тис.) та Сполучене Королівство (16,5 тис.).

Кількість студентів з нових східно- та центральноєвропейських держав ЄС, що їдуть навчатися до іншої країни Союзу, зросла протягом останнього року аж на 10%.

Тоді як загальна кількість студентів, які скористалися послугами ERASMUS, збільшується, з деяких країн студентів стало виїздити менше — з Кіпру, Данії, Фінляндії, Греції, Ісландії, Ірландії, Мальти, Норвегії та Іспанії. В деяких інших спостерігається стагнація — Німеччині, Нідерландах та Швеції.

Найпопулярнішими дисциплінами, в яких спеціалізуються студенти програми ERASMUS, є бізнес, філологічні науки (зокрема, вивчення іноземних мов) та суспільні науки.

Що стосується викладачів, то найбільше для підвищення кваліфікації їдуть з Німеччини, Іспанії та Франції. Найбільше приймають ті ж Німеччина з Францією, а також Італія. Для більшості країн характерним є зростання мобільності вчителів — попереду тут Туреччина, за нею йде Латвія. Найпопулярнішими дисциплінами серед викладачів є мови та філологічні науки, інженерія й технології, бізнес.

Програму названо на честь видатного нідерландського філософа та гуманіста Еразма Роттердамського. ■

У КАЇРІ ВІДБУЛАСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ, ПРИСВЯЧЕНА ПРОГРАМІ TEMPUS

Європейський Союз розпочав четверту фазу програми TEMPUS, яка підтримує модернізацію освіти в 28 країнах-партнерах із Західних Балкан, Східної Європи, Центральної Азії, Північної Африки та Близького Сходу. Вона працює з 1990 року.

НА ПОЧАТКУ ТРАВНЯ В СТОЛИЦІ ЄГИПТУ КАЇРІ ВІДБУЛАСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ, НА ЯКІЙ ОБГОВОРИЛИ ЯКІСТЬ І ДОСВІД ПРОЄКТІВ У РАМКАХ ЦЬОЇ ПРОГРАМИ ВІД САМОГО ПОЧАТКУ ЇЇ ВТІЛЕННЯ. Конференція стала своєрідною платформою для діалогу між академіками, експертами та студентами з усіх держав, залучених до співробітництва в рамках TEMPUS.

— TEMPUS продовжує пропагувати модернізацію вищої освіти в країнах-партнерах, покращувати її якість та зміцнювати ефективність інституцій вищої освіти, щоб допо-

могти їй відкритися для суспільства і світу, — заявив Комісар ЄС з питань освіти, тренінгів, культури та молоді Ян Фігель.

За допомогою TEMPUS Європейська Комісія вибудовує простір співробітництва у сфері вищої освіти між Європейським Союзом і його сусідами. З 1990 року в рамках програми проведено 6500 проєктів, до яких залучено 2000 університетів з третіх країн.

— Сучасна й ефективна система освіти є ключовою для успішного розвитку країни, — заявила Комісар ЄС з питань зов-

нішніх зносин та Європейської політики суспільства Беніта Ферреро-Вальднер. — Тому освіта завжди є вищим пріоритетом у наших програмах допомоги третім країнам, особливо сусіднім.

Між 2000 та 2006 роками в рамках TEMPUS було профінансовано 778 спільних університетських проєктів та 1492 індивідуальних. Крім цього, TEMPUS підтримує фінансово 270 структурних та додаткових заходів.

TEMPUS-IV розпочато 2007 року і триватиме ця фаза до 2013-го. ■

ФІНАНСОВАНИЙ ЄС ФІЛЬМ ПЕРЕМІГ У КАННАХ

Чотири фінансованих Євросоюзом стрічки отримали призи цьогорічного Канського фестивалю. Серед них і володар «Золотої пальмової гілки» — фільм «Між стін» французького режисера Лорана Канте. Це історія про молоду вчительку французької мови, яка викладає у коледжі для неблагополучних дітей.

ФІЛЬМ «ГОМОРРА» ІТАЛІЙСЬКОГО РЕЖИСЕРА МАТТЕО ГАРРОНЕ ОТРИМАВ ГРАН-ПРІ ФЕСТИВАЛЮ. Він є драмою про неаполітанську мафію, знятою за мотивами роману Роберто Савіано. Приз за кращий сценарій отримала стрічка «Мовчанка Лорни» бельгійських режисерів Люка та Жан-П'єра Дарденнів — складна історія албанської жінки у Бельгії. Фільм «Тюльпан» казахського режисера Сергія Дворцевого отримав приз «Особливий погляд».

— Нагороди від Канського фестивалю означають кульмінацію справді успішного для європейських кіновиробників року, — заявила Комісар ЄС з питань медіа та інформаційного суспільства Вівіан Редінг. — Я пишаюся тим, що європейці можуть продукувати фільми найвищої якості.

— Європа може пишатися своїм культурним розмаїттям та привабливістю свого кіно, — заявив Президент Європейської Комісії Жозе Мануель Баррозу. — Європейський кінематограф є ще одним підтвердженням, що суть сучасної Європи — у гаслі «Єдність у розмаїтті».

Усього 14 фільмів-учасників цьогорічного Канського фестивалю були підтримані програмою Євросоюзу MEDIA. На них виділено понад 900 тис. євро. А чотири відзначені фільми сукупно отримали понад 317 тис. євро.

Через MEDIA ЄС надає фінансову допомогу виробництву та поширенню європейської кінопродукції. Серед минулих лауреатів програми є чимало стрічок, що згодом стали всесвітньо відомими — це і французький документальний фільм «Марш імператорсько-го пінгвіна», і знаменита німецька стрічка

Президент Єврокомісії Жозе Мануель Баррозу, Комісар ЄС з питань медіа та інформаційного суспільства Вівіан Редінг та міністр культури Франції Крістін Анабель на 61-му Канському кінофестивалі.

«Життя інших», що розповідає про складні людські стосунки у Німецькій Демократичній Республіці. Усього на бюджетний період 2007–2013 років для європейської кіноіндустрії виділять 755 мільйонів євро.

А недавно MEDIA оголосила перший конкурс, спрямований на підтримку аудіовізуального сектору країн — сусідів ЄС, зокрема й України. ■

ПРЕЗИДЕНТ ЄВРОКОМІСІЇ ЗАКЛИКАВ РЕЛІГІЙНИХ ЛІДЕРІВ ОБ'ЄДНАТИ ЗУСИЛЛЯ

За ініціативою Президента Європейської Комісії Жозе Мануеля Баррозу у Брюсселі відбулася неформальна зустріч близько 20 релігійних лідерів Європи — представників християн, іудеїв та мусульман. Діалог було сфокусовано на двох головних викликах, які стоять перед Європою: кліматичних змін та суспільної і релігійної злагоди.

Це була вже четверта подібна зустріч.

— Зміни клімату зобов'язують всіх нас вжити невідкладних заходів. Кожна частина громадянського суспільства має зробити внесок у забезпечення сталого майбутнього для нашої планети, — заявив під час зустрічі Жозе Мануель Баррозу. — Завдяки програмам допомоги бідним і ролі в суспільствах, релігійні лідери і громади можуть зробити цінний внесок в їх мобілізацію для побудови такого майбутнього. Давайте об'єднаємося у наших

спільних прагненнях і доведемо, що прогнози щодо зіткнення цивілізацій є безпідставними.

Оскільки 2008-й є в ЄС Європейським роком міжкультурного діалогу, така зустріч високого рівня стала доброю нагодою поговорити на тему злагоди через міжкультурний і міжрелігійний діалог. Учасники обмінялися поглядами й погодилися з суттєвою роллю релігій і громад у боротьбі зі спільними викликами. Дискусія засвідчила: є воля до продовження такого діалогу між собою та з європейськими інституціями.

ВПЕРШЕ ВІДЗНАЧИЛИ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДЕНЬ МОРЯ

20 травня в Євросоюзі вперше відсвяткували Європейський день моря. Це нова ініціатива Єврокомісії, покликана привернути увагу до ролі морів у житті сучасної Європи.

У БРЮССЕЛІ ПРОВЕЛИ СПЕЦІАЛЬНИЙ СЕМІНАР ЗА УЧАСТІ ПРОВІДНИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СПЕЦІАЛІСТІВ З МОРСЬКОЇ ПОЛІТИКИ. У деяких країнах ЄС відзначення переросло в триваліші акції. Наприклад, Нідерланди провели тиждень моря, а в британському Плімуті відбувся музично-спортивний фестиваль. Однією з причин проведення Європейського дня моря саме 20 травня стало наближення туристичного сезону.

— Море, морські галузі економіки та мор-

ські ресурси є ключовими для процвітання й добробуту Європи, — заявив Президент Європейської Комісії Жозе Мануель Баррозу. — Засновуючи Європейський день моря, ми прагнемо підкреслити цю реальність та підвищити обізнаність громадськості щодо можливостей морських ресурсів та щодо нашої нової інтегрованої морської політики.

Європейський Союз має майже 70 тис. км берегової лінії. Населення морських регіонів ЄС становить близько 40% від загальної кіль-

кості, приблизно такий саме внесок їх у економіку Союзу. Зараз у ЄС тривають консультації із започаткування інтегрованої морської політики. Всі учасники дискусії згодні з тим, що роль морів — в екологічному, економічному, соціальному, культурному плані — ще широко не усвідомлена й не оцінена. Європейський день моря збільшив обізнаність про можливості галузі та виклики, які стоять перед нею, а також став імпульсом до об'єднання зусиль різних гравців.

Іншою важливою складовою морської політики, а відтак і минулого Дня моря, був морський транспорт. На нього припадає 90% всіх зовнішньоторговельних потоків ЄС. 40% усієї внутрішньої торгівлі в Європейському Союзі здійснюється морськими шляхами, які залишаються одними з найбільш економічних та екологічних способів перевезень.

На Євросоюз припадає близько 42% усього морського торговельного транспорту у світі. Щороку в європейських портах завантажують близько 3,5 млрд тонн вантажу, а послугами морського транспорту користуються 350 млн пасажирів — тобто понад дві третини громадян Союзу.

У жовтні минулого року в ЄС було ухвалено спеціальний План дій, покликаний сприяти становленню й розвитку спільної європейської морської політики. Його імплементація триває успішно. Особливу увагу приділяють боротьбі з незаконним виловом риби. ■

ЗАПОЧАТКОВАНО НОВИЙ ПРИЗ Європейська Комісія

започаткувала новий щорічний приз — Зелена столиця Європи. Його присуджуватимуть місту, яке найбільше дбає про озеленення й екологію, організовує міське життя в такий спосіб, щоб максимально зберігати довкілля.

УРОЧИСТА ПРЕЗЕНТАЦІЯ НОВОГО ПРИЗУ ВІДБУЛАСЯ В КОМІТЕТІ РЕГІОНІВ У БРЮССЕЛІ.

— Сподіваюся, ця відзнака буде діяти як потужний стимул для місцевих влад щодо покращення умов життя міських мешканців, — заявив Комісар ЄС з питань довкілля Ставрос Дімас. — Багато міст вже демонструють відданість захисту довкілля. Впевнений, що цей приз заохотить до цього інших.

Нагороджувати призом Зелена столиця Європи почнуть з 2010 року. Вже зараз міста, які прагнуть взяти участь у змаганні, можуть подавати заявки через інтернет. Зробити це може будь-яке місто ЄС, країн-кандидатів на вступ до нього, а також Ісландії, Норвегії та Ліхтенштейну з чисельністю мешканців понад 200 тисяч.

Приз отримує місто, яке вже досягло високих екологічних стандартів, постійно демон-

струє відданість цьому й амбітні дії, добивається подальшого покращення довкілля та сталого розвитку. Тобто може слугувати моделлю, що заохочує інші міста переймати передовий досвід.

Журі конкурсу складатиметься з представників Європейської Комісії, Європейського агентства з довкілля, Союзу столиць, Комітету регіонів та інших структур, що так чи інакше опікуються питаннями охорони природи. ■

БРЮССЕЛЬ ЗАКЛИКАЄ ДО ТІСНІШОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У СФЕРІ ДОСЛІДЖЕНЬ

Європейська Комісія оприлюднила Повідомлення «Кращі кар'єри і більше мобільності: європейське партнерство для дослідників». Брюссель закликає країни-члени до забезпечення ресурсів, необхідних для підтримки й посилення внеску науки й технологій у розвиток базованої на знаннях економіки.

ЄВРОПА ПОСТАЄ ПЕРЕД ДЕДАЛІ ЗРОСТАЮЧОЮ КОНКУРЕНЦІЄЮ ЗА ТАЛАНТИ І ПЕРЕД ДЕМОГРАФІЧНИМИ ВИКЛИКАМИ, ПОЯСНЮЄ ЄВРОКОМІСІЯ. Метою партнерства у сфері досліджень є згуртуватися і сфокусувати зусилля в цьому країні-членів. Спільні дії мають привести до того, що Євросоюз стане більш привабливим місцем для дослідників і дозволить їм бути мобільнішими між країнами ЄС, інституціями, приватним сектором.

— Нам треба вивільнити потенціал наших першокласних дослідників якщо ми хочемо досягти амбіцій Лісабонської стратегії і зробити Європейський дослідницький простір реальністю, — заявив Комісар ЄС з питань науки і досліджень Янеш Поточнік. — Дуже багато з них надто довго чекають шансу стати незалежними дослідниками через недосконалі національні закони і практики. Наше бачення п'ятої свободи — це свобода знань, коли студенти, науковці, академіки могли б користатися перевагами розвинутого європейського ринку праці в цій сфері й знаходити можливості реалізації в різноманітних інституціях, секторах і країнах на кожній стадії їхньої кар'єри.

Сьогодні у багатьох країнах-членах існують обмеження на набір дослідників на ро-

Комісар ЄС з питань науки і досліджень Янеш Поточнік.

боту в державні сектори. Звичним явищем є короткотермінові контракти для молодих дослідників, а просування дуже часто базується на старшинстві, а не на здатності. Багато дослідників вчать у традиційний академічний спосіб, який не готує їх належним чином до потреб сучасної, базованої на знаннях економіки, де зв'язок між промисловістю та дослідженнями зростає дедалі більше. Сьогоднішні дослідники мають також потребу розпоряджатися своєю інтелектуальною власністю, започатковувати власні компанії.

Єврокомісія пропонує такі чотири принципи європейського партнерства для дослідників. Перший — має бути відкритий набір європейських дослідників інституціями країн-членів. Другий — їм мають бути забезпечені соціальні гарантії у разі роботи в інших країнах Союзу. Третій — має бути збільшено привабливість роботи, покращено її умови, збільшено зарплати й створено кращі можливості для розвитку кар'єри. Четвертий — дослідники повинні мати можливості для перетворення знань на практичні результати,

що передбачає створення міцніших зв'язків між університетами та промисловістю.

Комісія закликала до більшої зкоординованості дій, а також до поновлення зусиль щодо імплементації вже існуючих ініціатив — таких як Європейська хартія дослідників чи Кодекс найму дослідників. Це допомогло б створити справжній європейський ринок праці для них, збалансувало б пропозицію і попит, збільшило б продуктивність, трансфер знань. А також покращило б міжнародні зв'язки між дослідниками та інституціями і допомогло б створити привабливіші умови для інвестицій в дослідження з боку промисловості.

Нинішнє Повідомлення Єврокомісії є однією з п'яти запланованих нею ініціатив, що мають послідувати за оприлюдненням в 2007 році Зеленої книги «Європейський дослідницький простір: нові перспективи». Результати широких консультацій з громадськістю під час підготовки цього документа підказують, що єдиний ринок праці для дослідників повинен бути серед найвищих пріоритетів на рівні ЄС. □

«ДЛЯ ЕСТОНІЇ НАБАГАТО ВАЖЛИВИШИМ БУВ ШЛЯХ В ЄС, НІЖ ВЛАСНЕ ВСТУП ДО НЬОГО»

У травні 2004 року до Євросоюзу, серед інших, приєдналася Естонія. Перед цим ця невелика балтійська країна була одним із найуспішніших кандидатів. Про членство Естонії в ЄС — розмова з естонцем Уку Лембером. Зараз він навчається в Центрально-Європейському університеті в Будапешті.

— Які головні переваги для держави і суспільства принесло членство Естонії в Євросоюзі?

— Думаю, переваги можна розділити на символічні й реальні. Символічні стосуються, наприклад, питань безпеки. Щодо переваг реальних, то Естонія зараз інституційно представлена в більшості західних політичних дискусій. А щодо більш очевидних переваг — це очікування фінансових вигод через підтримку з боку ЄС структурних фондів тощо.

— Які переваги дає ЄС особисто для вас, чи виправдалися сподівання, що були перед травнем 2004 року?

— Я не мав великих сподівань від власне приєднання до Євросоюзу. Думаю, набагато важливішим був сам шлях в напрямку ЄС. Наприклад, запровадження різних нормативів щодо гігієни в закладах громадського харчування, стандартизація харчової продукції. Ну а для мене особисто як для молодої людини відкритість ЄС щодо пересування в ньому була найважливішим аспектом приєднання до Союзу моєї країни.

— Естонія — держава маленька. Чи легко їй відстоювати свої інтереси в компанії таких гіган-

тів як Німеччина, Франція чи Велика Британія?

— Це нелегко, але ж і наші інтереси також менші. Баланс влади, звісно, на боці великих країн. Однак принаймні до сьогодні Естонія переважно дає собі раду щодо захисту своїх національних інтересів. Інколи, до речі, за допомогою тих-таки більших країн — членів ЄС, які підтримують позицію Естонії. Найбільш очевидно це проявляється у наших суперечках з Росією. З іншого боку, є питання, в яких лінії поділу проходять між новими і старими членами Союзу. Тоді Естонія приєднується до інших постсоціалістичних країн.

— Що ви думаєте про вплив членства Естонії в ЄС на російськомовне населення країни? Чи стало воно більш європейським або ж більш проєвропейським за ці чотири роки?

— Я не переконаний, що членство в ЄС як таке мало вплив на міжнаціональні відносини в Естонії і російськомовне населення. У будь-якому випадку дехто стверджує, що російськомовних в Естонії можна поділити на три категорії. Перша — це проросійські російськомовні, вони живуть у домінуючому російськомовному середовищі. Проєстонські російськомовні живуть в середовищі, де превалює естонська мова. А є ще проєвропейські російськомовні — ті, що живуть у Таллінні і які зазнали за останні 20 років найбільших економічних та соціальних змін.

— Що ви думаєте про майбутнє розширення ЄС і перспективи членства України в ньому?

— Я думаю, що наступними приєднаються до Євросоюзу

постюгославські країни. Тривають дебати щодо Туреччини, але уявити їх швидке завершення неможливо. Щодо України — думаю, для неї було б дуже добре бути в процесі переговорів про вступ до ЄС, бо це стимулювало

б реформи. Однак через економічні й соціальні проблеми, а також через той простий факт, що реформувати таку велику країну дуже важко, думаю, що реальне приєднання до Союзу забере багато часу. □

Таллінська фортеця.

«ПИТАННЯ ОПОДАТКУВАННЯ Й ОБОРОНИ Є НАЙБІЛЬШ ЧУТЛИВИМИ ДЛЯ ІРЛАНДЦІВ»

12 червня в Ірландії пройшов референдум зі схвалення Лісабонської угоди. Ця країна єдиною в Євросоюзі вирішила винести документ на всенародне затвердження. Коли референдум відбувся, роботу над цим номером «Євробюлетеня» вже було закінчено. Однак незадовго до референдуму ми говорили про нього з громадянином Ірландії Колмом Фейхі.

— Який ваш прогноз щодо того, чи скажуть ірландці «так» Лісабонській угоді?

— Думаю, скажуть. Хоча зараз 60 відсотків електорату ще не визначилися, однак ірландці загалом є проєвропейськими людьми і вважають Європейський Союз корисним для своєї країни.

— А як голосуватимете ви особисто?

— Я проголосую проти. Мені не подобається зафіксована в угоді зміна системи голосування в Раді ЄС. Нею збільшується вага голосу великих країн і зменшується менших. Я не впевнений, що це буде корисним для Ірландії і що це той напрямок, яким має рухатися Європейський Союз.

— Що ще може хвилювати чи насторожувати ірландців?

— Те, що стосується оподаткування й оборони. Ці питання загалом найбільш чутливі для ірландців в контексті європейської інтеграції. Ірландія традиційно нейтральна країна й більшість людей у нас не хочуть, щоб вона втратила в ЄС право щодо цих питань. Ірландці не бажають створення європейської армії. Щодо фіскальної політики, то успіх ірландської економіки є результатом наших низьких податків. Але деякі європейські країни хочуть гармонізувати податкові тарифи в усьому ЄС і гармонізувати податкове законодавство. Ірландія опонує будь-яким спробам в Союзі поширити систему голосування кваліфікованою більшістю в Раді ЄС на сферу оподаткування.

Втім, Лісабонська угода має лише незначний стосунок до цих речей. Проте її противники можуть використати ці аргументи в дебатах.

— Які загалом аргументи й контраргументи наводять політичні партії?

— Ті політичні партії, які агітують за Лісабонську угоду, не аргументують це якимось її перевагами. Вони просто наголошують, що Ірландія має вигоди від ЄС, а Лісабонська угода є для нього наступним кроком.

Проти угоди лише одна партія. Вона переконує, що Ірландія втратить суверенітет, якщо угода набуде чинності. До того ж, буде збільшено мілітаризацію ЄС.

Є ще багато груп, які разом формують опозицію угоді. Щоправда, їхні аргументи часто суперечливі. Одні кажуть, що Лісабонська угода створить пробізнесову праву Європу. Інші — що угода погана для ірландського бізнесу.

— Яка ваша думка щодо європейської інтеграції загалом: чи має ЄС рухатися до тіснішої політичної інтеграції, чи має залишитися насамперед економічним об'єднанням?

— Євросоюзу дедалі важче посилювати політичну інтеграцію, оскільки він стає більшим. Бо легше ж досягти консенсусу, коли 15 країн-членів, аніж коли їх 27. Але один розмір не повинен бути обов'язковим для всіх. Зона євро і Шенгенський простір є прикладами європейських проєктів, участь в яких беруть не всі країни-члени. Я думаю, що в такому підході полягає майбутнє європейської інтеграції і його слід заохочувати. Якщо якась країна не хоче інтегруватися в тій чи іншій сфері, це не

повинно перешкоджати інтеграції решті 26 — чи то через голосування в Раді ЄС, чи через політичний тиск. Такий підхід був спершу інкорпорований в Угоді Ніцци, а потім підтверджений в Лісабонській. Проте зараз для глибокої інтеграції в якійсь сфері має бути згода й ініціатива великої кількості країн-членів. Як на мене, це має бути змінено. Якщо навіть незначна кількість держав хоче глибокої інтеграції в чомусь, їм має бути це дозволено. Європа повинна мати вільніші рамки для співробітництва націй.

— Що думаєте про розширення ЄС, чи повинен він прийняти згодом такі країни як Україна чи Молдова?

— Я — за подальше розширення. Це вигідно і для країн, які приєднуються до ЄС, і для всього Союзу. Однак слід мати на увазі, що чим більший Європейський Союз, тим важчим є його функціонування з нинішніми структурами та правилами. □

СИМВОЛ ПОЛЬСЬКОГО УСПІХУ

На початку червня у польському Вроцлаві стояла 30-градусна спека. Безхмарне небо і пекуче сонце склали враження, що місто розташоване не в центрі Європи, а десь принаймні в південній її частині.

Хоча реально, а не в змінній спекоті уяві розташування Вроцлава дуже цікаве. Він — на такому собі перехресті націй. Звідси по 340 км до Берліна і Варшави, 270 — до Праги, 400 — до Братислави. Тобто чотири столиці на відстані, доступній для поїздки автомобілем.

650-тисячний Вроцлав — місто особливе. Його називають взірцем польського успіху, прикладом того, як можна використовувати переваги від членства в Європейському Союзі. Взяти хоча б таку цифру — за останні п'ять років у місто вкладено 5 млрд євро інвестицій. «Вроцлав: витратьте на нього свій час і гроші», — таким є одне з його гасел.

Історичний центр міста — Ринок. Це велика квадратна площа з ресторанами по периметру, мерією й різноманітними магазинами в центрі. Тут завжди велелюдно. Зараз на центральній площі триває цікава виставка — з кількох десятків зроблених 1932 року з літака великих чорно-білих знімків міських кварталів. То були ще німецькі часи, місто називалося Бреслау. Під фотографіями — тогочасна карта того чи іншого кварталу і, поряд,

сучасна. Задумка добра — люди з цікавістю розглядають свої квартали, роздивляються тогочасний вигляд вулиць. Щоправда, мало кому пощастить знайти свій будинок — під час війни місто було вщент зруйноване.

Один з найпрестижніших ресторанів на вроцлавському ринку називається «Львівська корчма». Це не випадково — у повоєнний час під час сталінського переселення до Вроцлава переїхало багато львівської польської інтелігенції. Є ще у Вроцлаві надзвичайно важлива для нього річ, також пов'язана зі Львовом — панорама битви 1794 року при Рацлавіце, коли польські повстанці під проводом Тадеуша Костюшка перемогли російську армію генерала Толмазова. Так от — написано це гігантське полотно (120 метрів довжиною і 15 у висоту) 1894 року, на честь 100-ліття тої битви. І було воно у Львові — але, знову ж таки, після війни панораму перевезли до Вроцлава.

Проголявшись вроцлавським Ринком, слід завітати до університетського кварталу. Тут своєрідна барокова архітектура, красень-

університет: тамтешнім студентам можна лише позаздрити. Загалом, Вроцлав разом із Варшавою й Краковом є одним з найбільших університетських центрів Польщі.

Вроцлавська альма-матір знаходиться неподалік від ріки Одри — німецькою Одера. За кілька сотень метрів міст на острів Тумський — такий собі релігійний центр, своєрідний вроцлавський Ватикан. Костели (їх загалом у місті дуже багато), теологічні заклади, структури католицької церкви. І — чудовий скверик з видом на річку, де полюбують перепочити мешканці міста.

Часом Вроцлав складає враження і розвитку, і певної незавершеності водночас. Інколи, особливо далі від центру, наштотуєшся на якісь ознаки соціалістичного минулого — наприклад, дуже непривабливі, сірі багатопверхівки. Однак Польща очевидно рухається вперед. «Років за 8–10 ми будемо такими ж, як Німеччина чи Франція», — часто кажуть польські співрозмовники. Безсумнівно, Вроцлав буде попереду таких перемін.

Анатолій Марченко

Читайте в наступному номері: • Лідери країн Євросоюзу зібралися на чергову Європейську Раду. На фото з попереднього, березневого саміту (зліва направо): прем'єр Швеції Фредерік Рейнфельдт, прем'єр Фінляндії Матті Ванганен, канцлер Німеччини Ангела Меркель, польський прем'єр Дональд Туск.

• З 1 липня до керма Євросоюзу стає Франція. На фото (зліва направо): міністр економіки, фінансів і зайнятості Франції Крістін Лагард, міністр закордонних справ головуючої зараз в ЄС Словенії Дімітрій Рупель, Президент Франції Ніколя Саркозі, прем'єр Словенії Янеш Янса, глава французького МЗС Бернар Кушнер, міністр фінансів Словенії Андрей Баюк.

Сурове Балтійське море

Столиця країни — Гельсинкі

Містами і країнами ЄС

Фінляндія

До Євросоюзу приєдналася 1 січня 1995 року.
Член Шенгенського візового простору та зони євро.

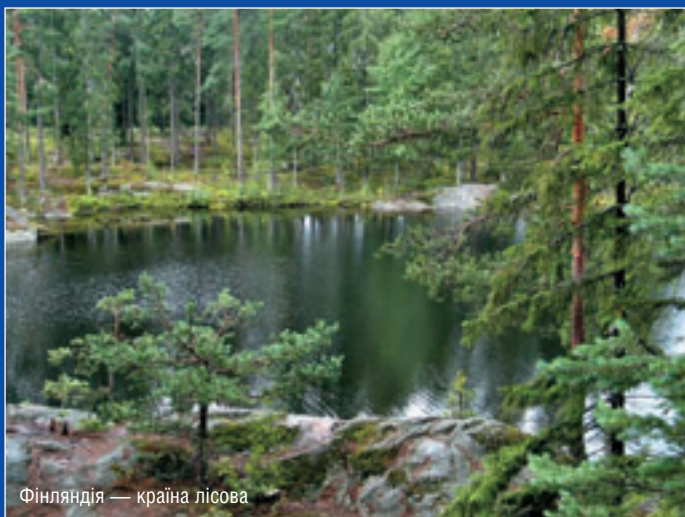
Межує з Росією, Швецією та Норвегією,
має морський кордон з Естонією. 25 відсотків території країни
перебуває за полярним колом.

У Фінляндії проживає 5,2 млн осіб. Панівна релігія —
євангелістсько-лютеранська, її сповідують 84,2% жителів.
Вона, а також православна (1,1% жителів) мають статус
державних релігій.

Вища виконавча влада належить у Фінляндії президенту,
якого обирають прямим всенародним голосуванням на шість років.
Парламент країни однопалатний, вибирається на чотири роки.
Він обирає прем'єр-міністра, якого затверджує президент.
Так само глава держави затверджує й міністрів,
яких рекомендує прем'єр.

Фінляндія ділиться на шість губерній. Губернаторів призначає
президент країни. Найнижчі адміністративно-територіальні одиниці
— комуни. Вони об'єднані в 20 провінцій, які керуються
провінційними радами і слугують для розвитку й взаємодії комун,
з яких складаються.

Фортеця Оловінлінна

Фінляндія — країна лісова

Олень — мешканець Лапландії